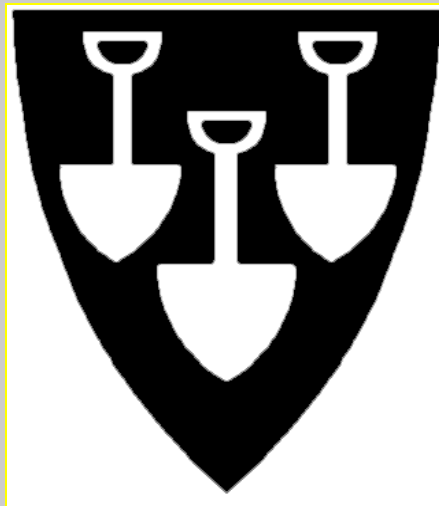

MODALEN KOMMUNE

ØKONOMIPLAN 2018-2021

OG

ÅRSBUDSJETT 2018

Rådmannen sitt framlegg

1	GENERELLE RAMMER OG FØRESETNADER FOR BUDSJETT- OG ØKONOMIPLANARBEIDET	4
1.1.	Lovreglar	4
1.2.	Organisering av arbeidet og vedtak	4
1.3.	Organisatoriske verkemidler og spelereglar	4
1.4.	Fordelingsfullmakter	5
2.	GENERELT OM KOMMUNEN SIN ØKONOMI, FØRESETNADER OG OVERORDNA MÅLSETTING.....	6
2.1.	Økonomi og generelle føresetnader.....	6
2.2.	Overordna målsetjingar – Kommuneplan 2015-2026	7
3.	ØKONOMISKE FØRESETNADER FOR BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2018 – 2021.	7
3.1.	Føresetnader for inntektssida.....	7
3.1.1.	Innleiing	7
3.1.2.	Eigedomsskatt	8
3.1.3.	Skatt og rammetilskot	9
3.1.4.	Kompensasjon for meirverdiavgift.....	9
3.2.	Føresetnader for utgiftssida.....	9
3.2.1.	Lønsvest	9
3.2.2.	Godtgjering ordførar, varaordførar og andre folkevalde	9
3.2.3.	Pensjonspremie og arbeidsgjevaravgift.....	10
3.2.4.	Avdrag	10
3.2.5.	Lånerente.....	10
4	BUDSJETTLØYVINGAR – AVDELINGANE – TALDEL - OVERSYN	10
4.0	Merknader til budsjettet for 2018.....	10
4.1.	Presentasjon einingane:	11
4.1.1	Rådmannen/sentraladministrasjon:	11
4.1.2	Kultur.....	15
4.1.3	Sosial og barnevern:	17
4.1.4	Skule	18
4.1.5	Barnehage	19
4.1.6	Pleie og omsorg	20
4.1.7	Kommuneoverlege	22
4.1.8	Teknisk etat:	22
4.2.	Tabellar og oversyn:.....	25
	Små investeringar og tiltak som vert ført i driftsbudsjettet	25
	Næring.....	25
	Budsjettskjema 1A/1B	27
	Økonomisk oversikt drift	28

5. INVESTERINGAR.....	31
5.1. Oversyn over investeringar – budsjettskjema 2B.....	31
5.2. Budsjettskjema 2A – Investering	31
5.3. Fondsmidler og lånegjeld – utvikling	32
5.4. Utfyllande kommentarar til investeringsbudsjettet.....	33

1 Generelle rammer og føresetnader for budsjett- og økonomiplanarbeidet

1.1.Lovreglar

Kommunelova set dei lovmessige rammene for kommunen sitt budsjett og økonomiplanarbeid. Kommunen si plikt til å utarbeide og vedta budsjett for det kommande året er nedfelt i kommunelova § 45. Plikta til å utarbeide økonomiplan som minimum omfattar dei 4 neste rekneskapsåra, og foreta ei årleg rullering av økonomiplanen, er nedfelt i kommunelova § 44.

Føremålet med planane er å kartleggje kommunen sine økonomiske rammer i planperioden, og vise mål og oppgåver for kommunen i den same periode innanfor dei økonomiske rammene som kommunen har. Det er eit ufråvikeleg krav at inntektene og utgiftene for dei ulike åra i planperioden er i balanse.

1.2.Organisering av arbeidet og vedtak

Budsjetteringa har teke utgangspunkt i vidareføring av eksisterande driftsnivå, justert for kjente/vedtekne endringar, og ei målsetjing om at årleg netto driftsresultat over tid vert tilpassa investeringsnivået til kommunen, samt at det har vore ei utfordring å tilpasse driftsnivået til lågare inntekt frå eigedomsskatt. Det er viktig at handlefridomen vert ivareteken og at kommunen har buffer til å handtera evt uføresette endringar med negative konsekvensar.

I formannskapsmøte 17.10.17 informerte einingsleiarane om status, utfordringar og endringsbehov innan sine tenestoområde. I formannskapsmøte 18.10.17 har det vore drøftingar av føresetnader for budsjettarbeidet med sikte på signal å ta omsyn til i utarbeiding av budsjettframlegget.

Etter avdelingsvis budsjettering og sentral samordning, vert det sendt ut eit budsjettframlegg frå rådmannen til politisk handsaming. Formannskapet handsamar budsjettsaka i møte 21.11.17. Budsjettinnstillinga frå formannskapet ligg til ålment ettersyn fram til kommunestyremøtet 14.12.17.

1.3.Organisatoriske verkemidlar og spelereglar.

Modalen kommune har hatt, og har god økonomi til å yta tenester for innbyggjarane i kommunen. Utviklinga peikar mot ein strammare økonomi, særleg grunna redusert inntekt frå eigedomsskatt i planperioden. Det er difor viktig med ei tydeleg prioritering framover, god økonomisk styring og at ein fokuserer på å få mest mogleg tenester ut av dei pengane ein løyver, samt at ressursbruken er i tråd med dei løyvingane kommunestyret har gjeve.

1.4.Fordelingsfullmakter

Kommunestyret gjev **rammeløyving** til følgjande område:

Rådmannen/sentraladministrasjon

Kultur

Sosial og barnevern

Skule

Barnehage

Pleie og omsorg

Kommunelege

Teknisk etat

(Sjå budsjettskjema 1B i tabell 4.2.2).

Desse rammene er absolutte, og endringar kan berre gjerast av kommunestyret. Den løpande oppfølginga av budsjettet på politisk nivå vert lagt til formannskapet. Likevel slik at det minimum to gonger i løpet av budsjettåret skal fremjast eigne saker til kommunestyret som omhandlar kommunen sin økonomiske situasjon (tertialrapportar).

I utøving av fordelingsfullmakta kan formannskapet ikkje fatte vedtak som er i strid med budsjett/økonomiplan fatta i kommunestyret.

2. Generelt om kommunen sin økonomi, føresetnader og overordna målsetting.

2.1. Økonomi og generelle føresetnader

Kommunen si inntekt kjem i hovudsak frå følgjande finansieringskjelder:

- Skatteinntekt inkl naturressursskatt
- Rammetilskot
- Skatt på eigedom
- Konsesjonsavgift
- Øyremerka tilskot
- Gebyr/avgifter/brukarbetaling

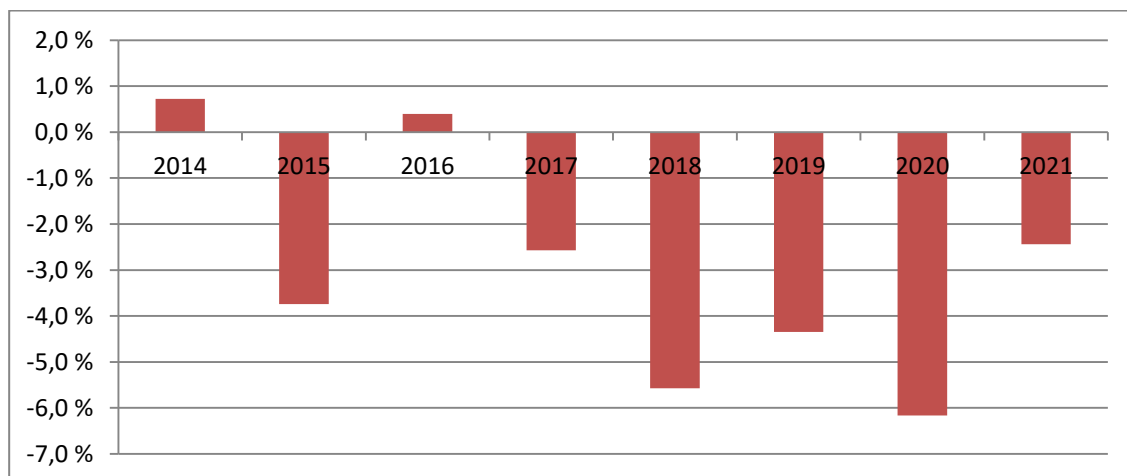
Svært mykje av kommunen sin økonomi er knytt til inntekt frå kraftproduksjon. Naturressursskatt, konsesjonsavgift og eigedomsskatt utgjer samla nesten halvparten av driftsinntektene til kommunen. Andelen var i mange år aukande, men er dei siste åra redusert som følge av redusert eigedomsskatteinntekt. Eigedomsskatteinntekta har gått ned fleire år etter ein topp i 2013. Nedgangen frå 2017 til 2018 er på kr 3,3 millionar og er den største årlege nedgangen. Samla er eigedomsskatteinntekta redusert med kr 7,3 millionar i høve til 2013. Prognosar signaliserer òg ytterlegare reduksjon av eigedomsskatt i økonomiplanperioden. Det har vore venta å nå botn i 2021/2022 for så å stige forsiktig frå og med 2023/2024.

I samband med framlegget til Statsbudsjett for 2018 er det gjort framlegg om endringar knytt til utskriving av eigedomsskatt på Verk og bruk med verknad frå 2019. Eigedomsskatt på kraftproduksjonsanlegg er unntatt endringane, men Verk og bruk som eigen eigedomsskattetype vil forsvinne. Det vil m.a. medføre at det ikkje lar seg gjere å skrive ut eigedomsskatt på kraftlinjer.

Dette er ei stor utfordring å handtere i åra som kjem. Den økonomiske situasjonen vil verte markert strammare, og det er viktig å halde fram arbeidet med å finne tenlege løysingar.

Diagram - Prosentvis endring i frie disponible inntekter 2014-2021:

Alle tal i 2018-kroner. Det er nytta 2,5% deflator for alle åra.

2.2. Overordna målsetjingar – Kommuneplan 2015-2026

Kommunen sine overordna målsetjingar er slik nedfelt i kommuneplanen:

1. Modalen er ein attraktiv, trygg og inkluderande plass å bu
2. Modalen kommune er ein aktiv samfunnsutviklar og attraktiv arbeidsgjevar med relevant kompetanse, tilstrekkeleg kapasitet og gode tenester
3. Næringslivet i Modalen er tufta på god samhandling mellom fleire kompetansemiljø
4. I Modalen er område som fostrar fysisk aktivitet, og god folkehelse lett tilgjengelege for alle
5. I Modalen har ein fokus på eit effektivt og allsidig landbruk

Det årlege driftsbudsjettet og økonomiplanen skal leggje til grunn mål og prioriteringar som er vedtekne i kommuneplanen. Dette gjeld både når det gjeld aktivitetar i tenestekområda og utviklingstiltaka som kommunen planlegg å gjennomføre sjølv eller yte stønad til.

Modalen kommune har hatt ein økonomisk handlefridom som har gjort at kommunen til no har kunna løyst eksisterande og nye utfordringar til beste for innbyggjarane i kommunen med stor kommunal eigeninnsats.

Inntektene i åra framover vil verte lågare, og det vil i enno større grad vere viktig at alle ledd i organisasjonen bidreg til ei økonomistyring som gjer at det til ei kvar tid er tilgjengeleg og tilstrekkeleg økonomisk handlefridom.

Dette vil òg setje krav til ei strengare politisk prioritering av driftskostnader, lokale stønadsordningar og investeringstiltak.

3. Økonomiske føresetnader for budsjett og økonomiplan 2018 – 2021.

3.1. Føresetnader for inntektssida

3.1.1. Innleiing

Ved utrekning av rammetilskot og skatt er det tatt utgangspunkt i dei statlege føresetnadene slik dei er vist i KS sin prognosemodell oppdatert etter framlegg til statsbudsjett for 2018 frå regjeringa.

For skatt og rammetilskot er det lagt til grunn same realnivå som 2018 i dei 3 siste åra i planperioden (2019-2021).

3.1.2. Eigedomsskatt

Eigedomsskatt utgjør i 2018 om lag 18,2 % av samla inntekt til kommunen. Andelen har gått mykje ned grunna redusert eigedomsskatteinntekt. Tilbake i 2014 var andelen 26,6 %. For 2018 legg ein til grunn eigedomsskatt på kr 16,07 millionar.

Eigedomsskatt vert vidareført med 7 promille (lova sin maksimalsats) i 2018. Eigedomsskatten omfattar kun verk og bruk. Eigedomsskatten forfell til betaling i 2 terminar: 31.03 og 30.09.

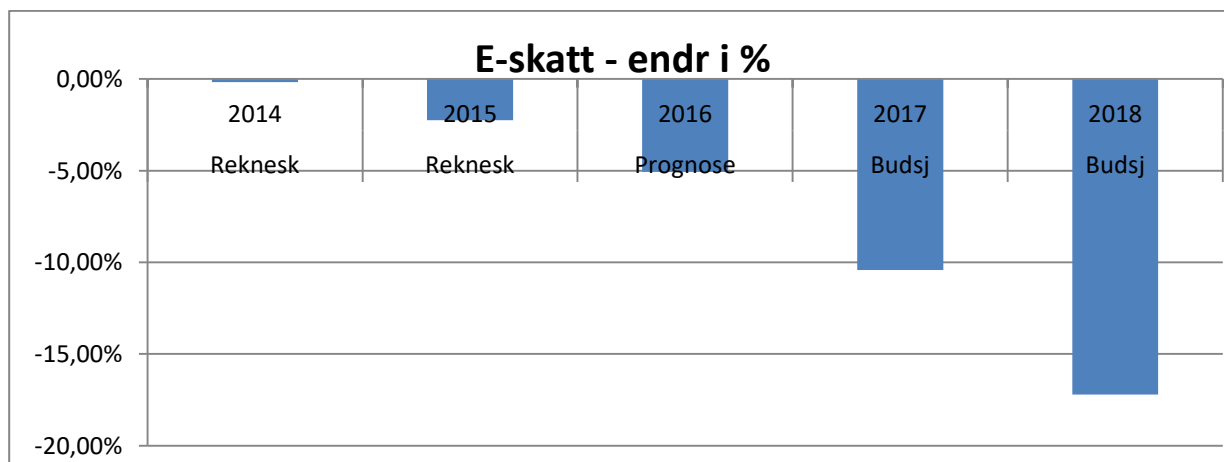
Det er likningsverdiar (formuesverdi) som ligg til grunn for utrekning av eigedomsskattegrunnlaget på kraftproduksjonsanlegg. Siste åra har det vore lågare kraftprisar. Dette påverkar formuesverdiane, og det har redusert inntektene frå eigedomsskatt på verk og bruk.

Endringar med auke av grunnrenteskatten har òg gjeve lågare eigedomsskatt. Dette fordi det er ei kobling mellom dei to skatteartane ved at kraftselskapa er gjeve heimel til å trekke frå grunnrenteskatten i eigedomsskattegrunnlaget.

Åra frå 2014 har eigedomsskatteinntekta vorte redusert. Ein veit enno ikkje sikkert kva som vil verte faktiske storleikar for eigedomsskatten i dei seinare åra i planperioden, men på bakgrunn av BKK sine prognosar og kvalitetssikringar som er gjort i høve til dei, så er det sannsynleg at det vert reduksjon også i 2019-21, noko som vil gje ein strammare økonomi i åra som kjem. I 2018 er det venta ein reduksjon på kr 3,3 millionar i høve til 2017.

I samband med statsbudsjettet for 2018 er det lagt inn framlegg om endringar knytt til eigedomsskatt på Verk og bruk. Dette vil kunne gje ytterlegare redusert eigedomsskatteinntekt for kommunen om framlegget vert vedteke. Kraftproduksjonsanlegg er unntatt frå framlegget, men kommunen vil kunne miste inntekt frå kraftlinjer og andre eigedomsskatteobjekt som følgje av endringa, med eit inntektsbortfall på rundt kr 600 000. Dersom det vert vedteke vil inntektsreduksjonen skje gradvis i ein overgangsperiode med start 2019. Effekten av dette er ikkje innbakt i denne økonomiplanen.

Diagram: Utvikling eigedomsskatt 2014 til 2018 (årleg %-vis endring):

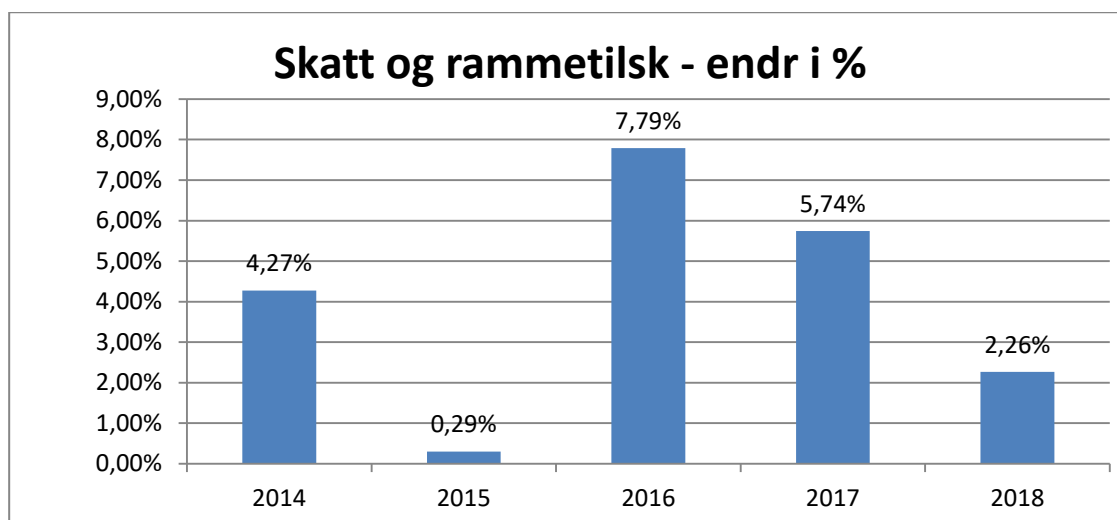
3.1.3. Skatt og rammetilskot

Inntekta i budsjettet for 2018 er rekna med siste prognosemodell frå KS, der føresetnadene frå statsbudsjettet er lagt inn. Rammetilskotet inkluderer både inntektsutjamninga og utgiftsutjamninga mellom kommunane. Utgiftsutjamninga tek høgde for ulike behov mellom kommunane, medan inntektsutjamninga tek høgde for ulik skatteinngang mellom kommunane. Skatt og rammetilskot utgjer 51,1 % av samla budsjettert driftsinntekt for 2018. I 2017 var andelen 49,3. Andelen har vore aukande dei siste åra.

Det kommunale skatteøyret vert sett til maksimalsats ved kommunelikninga for 2018.

Det er lagt til grunn eit rammetilskot på kr 20,3 millionar og skatteinngang på samla kr 24,9 millionar, inkl naturressursskatt, for 2018.

Oversynet under viser årleg prosentvis endring i skatt og rammetilskot samla frå 2014 til 2018.

3.1.4. Kompensasjon for meirverdiavgift

Mva-kompensasjon frå mva-utgift i driftsbudsjettet for 2018 er lagt inn med kr 2,7 millionar.

3.2.Føresetnader for utgiftssida

3.2.1. Lønsvekst

I Statsbudsjettet er årslønnsveksten frå 2017 til 2018 venta å verte 3,0 % Dette er lagt til grunn i lønsbudsjetteringa.

3.2.2. Godtgjering ordførar, varaordførar og andre folkevalde

Godtgjering for ordførar, varaordførar og folkevalde er budsjettert i høve gjeldande reglement.

3.2.3. Pensjonspremie og arbeidsgjevaravgift

Modalen kommune har avtale med KLP om pensjonsforsikring for alle tilsette utanom lærarane, som er forsikra i Statens pensjonskasse.

Budsjettføresetnadene er gjort med bakgrunn i prognosar gjeve av pensjonsleverandørane.

Pensjonspremie	KLP 19,2 %
Pensjonspremie	SPK 10,4 % (Lærarar)

Arbeidsgjevaravgifta er rekna med 13 % av lønspostane inkl. pensjonspremie.

3.2.4. Avdrag

Modalen kommune legg ikkje opp til nye låneopptak i 2018. Budsjettert avdrag vert sett til kr 1,0 millionar. Dette er over kravet til minimumsavdrag etter kommunelova som er rekna til om lag kr 775 000. Lånegjelda vil pr 1.1.18 vere om lag kr 17,4 millionar utanom formidlingslån.

3.2.5. Lånerente

Lånegjelda har flytande rentevilkår. Flytande pt rente i Kommunalbanken er pr dato 1,50 %.

4 Budsjettløyvingar – avdelingane – taldel - oversyn

Formannskapet handsamar sak om budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 i møte 23.11.17. Endeleg vedtak vert gjort i kommunestyret 14. desember. Budsjettet for 2018 vil ha ei bruttoramme (samla driftsinntekt) på omlag kr 88,4 millionar, med eit netto driftsresultat på om lag kr 2,9 millionar, noko som utgjør 3,3 % av driftsinntekta. Kr 1,9 millionar av inntekta er premieavviksinntekt. Den inntekta skal amortiserast/utgiftsførst over dei neste 7 åra.

Modalen kommune har hatt ein solid økonomi og god handlefridom, men tendensen til svakare inntektsutvikling har medført eit ekstra fokus på driftsresultatet. Nye utfordringar og press på økonomien kjem i stor grad frå redusert eigedomsskatteinntekt. Det er viktig å halda netto driftsresultat på eit høgst mogleg nivå for å kunne ha buffer mot endringar i rammevilkåra for kommunen, samstundes som investeringsnivået over tid er tilpassa resultatet frå drifta, og ein opprettheld høvet til å eigenfinansiera investeringane i størst mogleg grad.

Det er viktig å vera merksam på utviklinga i driftskostnadene og inntektene, slik at økonomien vert styrt til beste for kommunen og innbyggjarane. Å ha tilstrekkeleg med midlar til eigenfinansiering av investeringar er nødvendig, slik at ein kan sikra at det er høve til å få på plass nødvendig infrastruktur mv som ofte vil ha høg kostnad i høve til talet på brukarar/innbyggjarar.

4.0 Merknader til budsjettet for 2018

Budsjettframlegget for 2018 tek utgangspunkt i driftsnivået som har vore i 2017 og inkluderer nødvendige justeringar for å tilpasse driftsnivået til lågare inntekt.

I arbeidet med budsjettet har rådmannen lagt opp til ein grundig gjennomgang frå dei budsjettansvarlege innan ulike einingar. Dette inkluderer eit auka fokus på tiltak og endringar knytt til behovet for å redusere utgiftsrammene.

4.1.Presentasjon einingane:

4.1.1 Rådmannen/sentraladministrasjon:

Rådmannen

Rådmannen har det overordna ansvaret for heile kommunen. Rådmannen skal syta for at sakene vert førebudd før politisk handsaming og for at politiske vedtak vert sett i verk. Sidan 1. januar 2013 har den administrative organiseringa vore ein modell med to nivå. Denne modellen har fungert godt. Leiarane for dei einskilde einingane har ansvar for sine område innan økonomi, personal og fag og rapporterer direkte til rådmannen.

Rådmannen har det overordna og samla budsjettansvaret. Det direkte og faglege ansvaret vert ivareteke av økonomisjefen som kommunen deler med Osterøy kommune. Rådmannen har direkte ansvar for dei delar av budsjettet som er meir sektorovergripande med særleg vekt på dei politiske organa, IKT, kommunekasserarfunksjon og næringsutvikling. Etter den administrative omorganiseringa er tenestene for sosial/NAV og barnevern også lagt til rådmannen.

For å styrkje kommunen sin fokus på digitalisering av intern og ekstern kommunikasjon er stillinga som IKT/økonomi rådgjevar no knytt til kunde- og servicetorget, men og sett til å utføre oppgåver ved kommunekassa, som til dømes lønskjøring. Dette vil gje overlappende kunnskap til utføring av ulike oppgåver ved sjukdom og ferie.

Dei tilsette i Modalen kommune utgjer den viktigaste ressursen som kommunen rår over. Ei opplæringsnemnd, der tillitsvalde er representert, styrer opplæringsmidlane som skal nyttast til utvikling og kunnskapsheving blant dei tilsette. Rådmannen og leiarane har også det overordna ansvaret for arbeidsmiljøet og personalpolitikken som er viktig i alle organisasjonar. Omorganisering, som er gjennomført, er både med å tydeleggjer ansvaret og styrkjer personalarbeidet på einingsnivået. Midlar til kjøp av tenester frå Bedriftshelsetenesta er sett av til å gjennomføre ulike tiltak som vert planlagt for 2018. Overordna personalansvar og felles oppgåver er lagt til stillinga for assisterande rådmann.

Tilskotet til Mo sokn (kyrkja) inngår i ansvar 1000 rådmannen. For 2018 er det søkt om kr 1 082 100 i tilskot til drift. Dette er ca 4 % auke i høve 2017. Tilskotet har stått uendra sidan 2016. Mo sokn var invitert til Formannskapet sitt møte i oktober 2017, og fekk der presentera kyrkja sitt arbeid og fokusområder. Her kom det fram at Mo sokn har ulike aktivitetar for alle aldersgrupper i kommunen, og mykje av arbeidet dei gjer er basert på frivillige.

Auken i budsjettet til Mo sokn utgjer ein større vekst enn kva ein finn rom for i dei kommunale einingane. Likevel meiner rådmannen at Mo sokn har lagt fram eit nøkternt budsjett der aktivitetane i stor grad er basert på frivillig arbeid. Med bakgrunn i dette, og at tilskotet har stått uendra sidan 2016, har rådmannen i sitt framlegg til budsjett for 2018 føreslege å gje Mo sokn det tilskotet til drifta som dei søker om.

Kommunen skal også betale tilskot til andre trusamfunn. Desse tilskota er basert på tal frå sentrale statistikkar, og utgjer i sum eit mindre beløp.

Godtgjering til ordføreren og alle folkevalde vert belasta ansvar 1000 Rådmannen. Budsjettet er justert i samsvar med gjeldande reglement. Dette gjeld òg kostnader til frikjøp og refusjon av tapt arbeidsforteneste for folkevalde.

Tilskot til fordeling mellom politiske parti er avsett med kr 10 000 då det synes ikkje å vere stor trong til politisk arbeid utover frikjøpsordningar og godtgjerdsel etter revidert reglement.

Det er i 2018 ikkje sett av midlar til gjennomføring av val.

Stillingsressurs: Rådmannen: 100 %. Assisterande rådmann: 100 %
Utviklingssjef: 50% (vakant 2018 grunna budsjettkutt).
Administrasjon /arkiv/ kundetorg: 250 %

Fellesfunksjonar:

Lærlingeordning: Vi har i 2018 3 læreplassar som inngår i den kommunale tenesteproduksjonen.

Seniortiltak: Ordninga er føresett vidareført.

Kommunekasserar

Oppgåvene til avdelinga omfattar rekneskapsføring og årsavslutning, remittering/rekningsbetaling, fakturering og oppfølging, løn og fråvær, budsjett og budsjettoppfølging, eigedomsskatt, samt støtte og rådgjeving for avdelingane.

Stillingsressurs: Økonomikonsulent: 100 %

Modalen kommune har avtale om kommunekasserarfunksjonar med Osterøy kommune. Avtalen er oppseieleg med 6 månaders varsel før nytt årsskifte. Skatteoppkrevjarfunksjonen, som også omfattar kontroll, vert ivareteke etter avtale med Nordhordland Kemnerkontor som ei fellesløyving for kommunar i Nordhordland.

Rådgjevar IKT, økonomi og løn

Til stillinga har det lagt eit koordineringsansvar for kommunen sitt ansvar i høve felles IKT-drift i Nordhordland. Utifrå endra behov er arbeidsoppgåvene også endra med ansvar for planlegging/ gjennomføring av interne prosjekt, koordinering av oppgåver med innkjøp, og økonomioppgåver for kommunekasserar. Stillinga er no administrativt lagt inn under leiar for kunde- og servicetorget. Dette for betre å ivareta og samordne dei ulike oppgåver som er lagt til kundetorget som eit sentralt dokument- og servicesenter for kommunen.

Det interkommunale IKT samarbeidet i Nordhordland med Osterøy som vertskommune har gjeve gode resultat for alle kommunane. Samarbeidet har styrka tenestene og ein ser god nytte av dette samarbeidet både for utføring av tenester, innkjøp, driftstryggleik og utviklingsoppgåver.

Til vår del av IKT Nordhordland sine driftskostnader for 2018 er det sett av kr 890 000. I tillegg kjem kostnader for ulike lisensar og ulike prosjektkostnader.

Det er lagt inn årlege kostnader for redundans i fibernettet.

Innan IKT-budsjettet har vi no samla alle føringar av kostnader relatert til IKT (drift, investeringar, serviceavtalar og lisensar) for alle einingar og sentraladministrasjon samt kostnader til kopimaskiner og telefoni. Innan dette budsjettområdet vert også alle inntekter og kostnader til drift og vedlikehald av fibernettet ført. Dette gjev ei god styring og kontroll.

Budsjettet tek omsyn til å vidareføre tilbod og kvalitetsnivå som vi har i dag slik at vi kan samhandle og vere på eit kvalitetsnivå med samarbeidande kommunar.

Næringsutvikling

2017

Kultur- og utviklingssjef har hatt næringsutvikling som viktig fokus for 2017. I den samanheng vart det prioritert å gjennomføre revisjon av strategisk næringsplan og næringsfondsvedtekter. Dette kom på plass i kommunestyrevedtak i september.

Næringsutviklinga lokalt skjer m.a. i samarbeid med regionale aktørar. Modalen kommune tek del i Osterfjorden næringssamarbeid, Team Nordhordland og ulike samlingar i regi av Hordaland fylkeskommune. Hausten 2016 vart det gjennomført ei hospiteringsveke hjå næringsseksjonen hjå fylkeskommunen. Kultur- og utviklingssjef tek i tillegg del som *kom-an*-representant innanfor det offentlege næringsrådgjevarkorpset (jfr. www.kom-an.no). Modalen kommune har månadlege møter med reiselivsaktørane i Modalen for å kunne samarbeide om utviklinga. Det har også vore gjennomført møter m.a. med Osterøy reiselivslag for samarbeid langs fjorden.

For å få i stand næringsutvikling treng me å leggje til rette for initiativ og aktivitet i regi av, og for innbyggjarane. Ved å ha ein næringsplan som alle kan leggje til grunn vert retning og prioriteringar tydelege. Næringsfondsvedtekten er eit av verkøya som skal gjere det mogleg å gjennomføre intensjonane i planen.

I 2017 har følgjande fått innvilga stønad frå næringsfondet:

- Liv-Anne Aanesen: Kurs i samfunnsentreprenørskap, kr. 15 000,- i tilskot.
- Lars Ørjan Nese: Etablering av Nese Media, kr. 30 000,- i tilskot.
- Kristin Nåmdal: Forstudie minibakeri del 1 og 2, kr. 93 400,- i tilskot.
- Veronika Ø. Takvam: Husvasken – vasketenester i Modalen, kr. 40 000,- i tilskot.
- Mobryggja: utviklingsstøtte, kr. 30 000,- i tilskot.
- COOP Modalen: fornying av bensinpumpe, kr. 82 500,- i tilskot.
- Nese Media / Modalen kommune: samarbeid om utvikling av pilotfilm – profilering av «Slottet» som turforslag.
- Nese Media / Modalen kommune: samarbeid om produksjon av profileringsfilmar for Modalen, kr. 55 000,- i tilskotsramme.
- SeaCamp AS: kr. 453 750,- (lån) og kr. 500 000,- (tilskot) til etablering av gründerhus på Mo.
- Modalen kommune: Utstilling sandindustrien – Bryggjeslottet, kr. 50 000,- i tilskotsramme.
- Modalen kommune: oppfølging av utstilling – i hefteform, kr. 50 000,- i tilskotsramme.

- Modalen kommune: Helleristingar i Mostraumen - tilrettelegging for digitalisering, kr. 95 000,- i tilskot.

I tillegg er det gjennom *Osterfjorden næringssamarbeid* løyvd ressursar til prosjekt som er i oppstartsfase og som treng avklaring om evt. vidare satsing. Her har Modalen kommune forskuttert midlar som skal nyttast til bedriftsutvikling/strategiplan.

Den eine prosjektet er reiselivsaktørar i Modalen som med utgangspunkt i månadlege samlingsmøter søker å finne felles veg vidare innanfor reiselivsutvikling.

Det andre er selskapet Ta Fjorden tilbake AS som søker å finne ut om det er grunnlag for å etablere båtrute mellom Bergen og Mo – med ulike anløp langs Osterfjorden. Her er det tenkt å kople på ulike lokale utviklingsprosjekt.

Næringssatsinga i kommunen omfattar samarbeid med landbrukssjef. Dette er naturleg i ein kommune med tunge tradisjonar innanfor sektoren. Samarbeidet er tydelggjort m.a. i næringsplanen, og at særordningar for landbruket innanfor næringsfondet er vidareført.

2018

For kommande år vil det vere sentralt å følgje opp strategisk næringsplan. Her finn ein mål, strategiar og konkrete tiltak.

Det har vore særleg merksemd retta mot reiselivsaktørane i Modalen i 2017. Det vil halde fram, men næringsplanen inkluderer i tillegg dei øvrige næringane. Det vil difor vere ei målsetjing å kunne femne breiare på tiltakssida.

Stillinga som kultur- og utviklingssjef vert i samanheng med at den som har vore tilsett går over i stilling som ass. rådmann inntil vidare ståande vakant. Løysingar framover skal drøftast med dei tilsette sine organisasjonar / verneombod.

Rådmann og ass. rådmann vil førebels dele på ansvaret knytt til oppfølging av næringsplan/-aktivitet.

Det er sett av midlar til bustadtilskot (finansiert av næringsfondet) basert på normal aktivitet i 2017.

Flyktningar

Driftsbudsjett for 2018 skal finansiere oppfølging av dei 12 flyktningane som kom i 2016. Ein legg til grunn i budsjetteringa at utgiftene samsvarar med det ein får i tilskot frå staten til flyktningararbeidet.

Ordinære tenester innan helse, barnehage og skule skal ivareta også desse innbyggjarane innan einingane sine driftsbudsjett. Ved særskilte behov kan tilskotsmidlar verte overført til einingane. Det statlege tilskotet fordeler seg over 5 år frå og med busetjingsåret. Tilskotet skal, i tillegg til å dekke kommunen sine kostnader med busetjinga, sikre inntektsgrunnlaget til flyktningane dei 2 fyrste åra. Me lager prosjektrekneskap på dei tenestoområda som er knytt til flyktningararbeidet for å kunne få eit heilskapleg bilete av inntekter og utgifter over fleire år.

Rådmannen - Mål for 2018:

- Gjennomføre ei tett oppfølging av og samordne tilrettelegginga for dei flyktningane kommunen har teke imot i 2016. Slik det ser ut no vert ikkje kommunen bedd om å ta i mot flyktningar i 2018.

- Gjennomføre felles samarbeidsprosjekt gjennom IKT-Nordhordland for digitalisering av intern og ekstern kommunikasjon frå/til kommunen. Halde fram utviklinga av kundetorget til eit dokument- og servicesenter for alle einingar i kommunen.
- Delta i felles prosjekt for å etablere ei ny heimeside tilrettelagt for auka bruk og med betre funksjonalitet for digital kommunikasjon med innbyggjarar, næringsliv og andre brukarar av kommunale tenester.
- Gjennomføre prosjektet om å integrere brannvernet i Modalen som del av etablering av Nordhordland brann og redning i 2018, med mål om oppstart av Nh brann og redning frå 1.1. 2019.

4.1.2 Kultur

Stillingsressursar

Kulturavdelinga har i 2017 hatt kultur- og utviklingssjef i 100 % stilling. Det vart i september 2017 tilsett ny leiar for Bryggjeslottet og biblioteket (biblioteksjef) i 100 % stilling.

For 2018 vert stillinga som kultur- og utviklingssjef inntil vidare ståande vakant. Utviklingsdelen vert førebels lagt til rådmann og assisterande rådmann. Løysingar framover vil bli drøfta med dei tilsette sine organisasjonar / verneombod.

I mars 2017 vart det tilsett miljøarbeidar i 20 % stilling med ansvar for fritidsklubb for barn og unge frå 5. – 10. klasse. I tillegg er det ei fast stilling på om lag 7,5 %, samt at mange unge i Modalen har ekstravaktansvar for Bryggjeslottet på kveldar, helgar og feriar.

Kulturkontoret har frå hausten 2017 etablert mellombels prosjektmedarbeidarstilling. Dette er knytt til ulike prosjekt finansiert av Hordaland fylkeskommune. Stillingsressursen har vore om lag 40 %, og vil foreløpig kunne halde fram til våren 2018.

Oppgåver og arrangement

Kulturavdelinga har det overordna ansvaret for kultur-, idretts- og aktivitetstliv i kommunen. Dette inneber å vere ein pådrivar på somme område og ein tilretteleggjar på andre. Pådrivarrolla omhandlar å initiere og etablere samarbeid, utvikle arrangement, leggje til rette for at andre kan skape.

Avdelinga syt for tildeling av kulturmidlar og kulturminnevernstønad, samt samarbeid med skulen om *den kulturelle skulesekken* og Modalstunet om *den kulturelle spaserstokken*. I tillegg legg me til rette for arrangement som t.d. *barna sin dag*, julemarknad, modalsdagane, bygdekino, konsertar.

Me søkjer å vere eit kontaktpunkt for folk utanfrå som ynskjer informasjon og innblikk i Modalen. Det er m.a. mange som nyttar turstiane våre. Her samarbeider me med Modalen idrettslag, gjensidigestiftinga og det lokale turmiljøet om å vedlikehalde, skilte og utvikle turstiane. I 2017 vart det i samarbeid med Nese Media utvikla pilotfilm for å marknadsføre «Slottet» ut i regionen og verda. Det er planlagt ytterlegare 5 -6 profileringsfilmar. I tillegg har me fått på plass ei utstilling i Bryggjeslottet over *sandhistoria i Modalen*.

Satsing/prioriteringar 2018

Satsing på kultur/idrett/friluft/folkehelse i eigen plan var satt opp som planlagt påbyrja i 2017. Dette arbeidet har blitt flytta fram i tid grunna at strategisk næringsplan ikkje vart ferdigstilt før i slutten av september. Kulturplanen vert difor prioritert i 2018. Det handlar om å få drøfta retningar, behov og prioriteringar framover. Slik skaffar me oss eit arbeidsmandat for åra som kjem.

Prioriteringar vil vekstast mest i retning barn og unge, og at dette i stor grad skjer gjennom lag og organisasjonar. Slik når me ut til mange, samstundes som at me spelar på lag med dei frivillige kreftene.

Me vil søkje å sjå på moglege nye vegar å gå for biblioteket vårt. Tradisjonelt bokutlån endrar seg, og biblioteka får nye funksjonar. Her ynskjer me å få med oss nasjonalbiblioteket og deira arenautviklingsmidlar i arbeidet med ytterlegare tilrettelegging. Me ynskjer òg å sjå på kva moglegheiter som finns for «meiroke» bibliotek.

På arrangementssida er modalsdagane det største løftet for avdelinga. Her ynskjer me å kunne utvikle og i større grad samarbeide med fleire aktørar for å finne den gode vegen i åra som kjem. Første økt var å få ei evaluering i formannskapet i etterkant av 2017-arrangementet.

Denne har gjeve oss ein retning vidare.

I forstetjinga av utstillinga som syner sandhistoria vil me i samarbeid med enkeltaktørar i Modalen slutte av dette prosjektet gjennom ein trykksak/hefte som tek føre seg den delen av historia som *ikkje* fekk plass på veggen i Bryggjeslottet.

Biblioteket

Biblioteksjef Inga J. Nåmdal gjekk av med pensjon sommaren 2017. I etterkant vart det tilsett ny leiar for biblioteket - med leiaransvar for *heile* Bryggjeslottet. I tillegg vart førre driftsleiar vaktmeister for bygget.

Gjennom å tilsetje ny leiar vert det naturleg at denne tek fatt i vidareutviklinga av biblioteket.

Det vil gjelde både på innhald, arrangement, tilpassingar til den digitale kvardagen m.m.

Biblioteket skal også i framtida ha ein nøkkelfunksjon i Modalen med omsyn til å vere ein lågterskel møteplass for alle. Det vert difor vesentleg å sjå på utviding av opningstid, betre tilrettelegging for barn og unge, samt korleis utføre samfunnsoppdraget i ei endringstid.

Bryggjeslottet

Bryggjeslottet skal vere ein tilgjengeleg aktivitetsarena for lag og organisasjonar gjennom året. I tillegg vert større fellesarrangement som kino, konsertar og t.d. julemarknad haldne her. Bygget har ein viktig folkehelsefunksjon for innbyggjarane i forhold til lågterskel tilgjenge til fysisk aktivitet gjennom gymsal, symjebasseng, treningsrom. I tillegg er huset ein sosial møteplass for folk i ulike aldrar.

Det er bruk for å sjå på nye/fleire område for aktivitet for å kunne oppretthalde inntektsnivået framover.

Evaluering mål 2017

Mål 1: Setje i gang arbeidet med ny kulturplan for Modalen kommune innan 01.06.

Av kapasitetsomsyn var det nausynt å kunne ferdigstille revisjon av strategisk næringsplan og næringsfondsvedtekter før ein tok til med kulturplanen. Målet vert om mogleg innfridd mot slutten av 2017, men målsetjinga vert likevel vidareført til 2018.

Mål 2: Evaluere bruken av tilskot til lag og organisasjonar for 2015 og 2016, samt lage ein oversikt over resterande stønadsordningar kulturavdelinga er ansvarleg for, innan 01.04.

Rapport inkl. oversikt levert rådmannen 18.09.17.

Først og fremst er det gode årlege rapportar å lese frå dei frivillige. I sine søknadar om støtte frå kulturkontoret legg dei ved rapport for førre aktivitetsår. Søknadane er i høg grad samstemte med dei planar dei hadde og dei aktivitetar dei har gjennomført. Tilskotsordninga fører til mykje kulturell aktivitet for pengane.

Evalueringa av tilskotsordninga peiker mot at det var grunnlag for å utarbeide og vedta retningslinjer for økonomisk støtte. Ordninga sitt føremål er såleis konkretisert og synleggjort; skape frivillig kulturaktivitet av og for innbyggjarane i Modalen.

Mål 3: Evaluere bruken av Bryggjeslottet med fokus på å finne nye aktivitetar og tilbod, innan 01.10.

Rapport levert rådmannen 11.09.17.

Det ligg til rette for nye aktivitetsområde i tida som kjem. T.d. kom fritidsklubben inn som eit friskt pust i 2017. Ny leiar for Bryggjeslottet er allereie i gang med å leggje til rette for aktuelle arrangement i tida som kjem. Det syner seg at det er fornuftig å få på plass og leggje inn litt tilpassingsperiode for ny leiar slik at oversikt og innsikt kan etablerast.

Mål 2018

1. Starte opp arbeidet med kulturplan (inkl. friluft, idrett og folkehelse).
2. Greie ut vidare utviklingsretning for biblioteket.
3. Etablere kulturkalender for Modalen (i samarbeid med aktuelle aktørar sørge for jamnleg oversikt over kulturelle aktivitetar).

4.1.3 Sosial og barnevern:

Tenestene NAV- sosial, edruskap og barnevern er organisatorisk lagt direkte under rådmann/sentraladministrasjonen.

Barnevern:

Me har for tida ein avtale med Vaksdal kommune om at dei skal ivareta vårt barnevern. Dette inneber at barnevernsleiar i Vaksdal kommune også er barnevernsleiar i Modalen kommune. Avtalen vart reforhandla og godkjent av kommunestyret i 2012, og varer ut 2017. Avtalen vert automatisk framskriven for 1 år om gongen dersom ingen av kommunane seier opp samarbeidet. Det har vore samtaler mellom kommunane om forlenging av avtalen, men ny avtale er ikkje skriven. Talet saker har variert mellom 3-5 dei siste åra.

Sals- og skjenkeløyve:

Rusmiddelpolitisk handlingsplan vart vedteken i 2013. Kommunen har inngått avtale med privat skjenkekontrollør for tilsyn og kontroll av sals og skjenkestadene. Me har i dag 2 butikkutsal og 1 skjenkestad for alkoholhaldig drikke i kommunen. I tillegg har Bryggjeslottet løyve til å skjenka slutta lag. Rådmannen har delegert fullmakt til å tildele ambulerande løyve og einskildløyve. Noverande sals og skjenkeløyve varer ut juni 2020.

Edruskapsvern:

Kommunen skal i medhald av sosialtenestelova rettleia og iverksetja hjelpetiltak overfor den enkelte til å koma bort frå misbruk av rusmiddel. Det er begrensa etterspurnad etter slik hjelp, og talet på saker har lagt mellom 0-1 pr år. I saker som omhandlar edruskapsvern samarbeider NAV med psykisk helseteneste.

NAV / Sosial:

Modalen kommune har i dag eit samarbeid med NAV Masfjorden om drift av NAV kontoret i Modalen. Kontoret er ope tysdagar. Det er sakshandsamar ved kontoret ca 2 dagar pr veke. Økonomisk sosialhjelp inngår som ein del av tenestetilbodet på NAV kontoret. Talet brukarar

som treng økonomisk hjelp har auka, og utgiftene til økonomisk sosialhjelp har dobla seg frå 2015 -2017. Årsaka ligg i at det i dag er fleire brukarar som er avhengige av sosialhjelp over tid.

Stillingsressurs: 60 % (40 % statleg, 20 % kommunal)

NAV / Sosial - Mål 2016:

- Rullere ruspolitisk handlingsplan
- Redusere talet langtidsmottakarar av sosialhjelp
- Avklare barnevernsamarbeid frå 2018

4.1.4 Skule

Rektor ved Mo skule er ansvarleg for dette rammeområdet. Ansvarsområdet omfattar grunnskulen, skulefritidsordninga, vaksenopplæring på grunnskulenivå og kulturskulen. I tillegg har rektor det kommunale skuleansvaret som ein del av stillinga.

Grunnskulen

Alle elevar frå Eidslandet i Vaksdal kommune går framleis på Mo skule. Avtalen gjeld for eit år om gongen fram til den vert sagt opp av ein av partane. Frå januar 2017 betaler Vaksdal kommune kr 95.600,- pr elevplass pr. år. Dette er i tråd med satsar for gjesteelevar i Hordaland fylke.

Elevtal	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	57	66	74(19)	71(16)	74(17)	72(17)	79(16)	77(15)	86(20)	81(19)	70(9)

(Tala i parentes viser elevtalet frå andre kommunar som inngår i det samla elevtalet.)

Kulturskulen: Kulturskulen i Modalen er lokalisert til Mo skule. Kulturskulen gjev tilbod innan musikkopplæring på eit breitt utval av instrument. I tillegg vert det arrangert kortare kurs innan andre kultur/uttrykksformer. Hausten 2017 er det ikkje fast undervisning i kulturskulen. Den som var tilsett i undervisningsstilling her sa opp stillinga si i sommarferien, og det har ikkje lukkast å erstatte denne dette halvåret. Det vert arbeidd for å få på plass eit tilbod i kulturskulen.

SFO er organisert med opning før og etter ordinær skuletid som tidlegare. Elevar i 1.-4.klasse har SFO inne i skuletida dei dagane dei har korte undervisningsdagar. Dette tilbodet vert gjeve utan foreldrebetaling, då det ikkje er sett opp skuleskyss etter undervisningsslutt for desse elevane.

Born i SFO:	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	16	11	23	25	32	28	28	31	37	32	26

Vaksenopplæring

Vaksenopplæring i norsk og samfunnsfag for busette flyktningar er flytta til Matre i Masfjorden. Frå våren 2017 kjøper Modalen kommune denne tenesta der.

Stillingsressurs for alle ansvarsområde: 16,21 årsverk (utan vaksenopplæring)

PPT:

Pedagogisk psykologisk teneste vert kjøpt frå Vaksdal kommune. Avtalen gjeld ut 2017. Budsjettmessig vart dette lagt inn under Mo skule frå 2014.

Rektor Mo skule: Mål 2018

- Halda fram arbeidet med skulebasert kompetanseutvikling og vidareutvikla Mo skule som ein lærande organisasjon.
- Oppstart PALS (Positiv adferd, støttande læringsmiljø og samhandling)
- Fokus på tidleg innsats og tilpassa opplæring.

4.1.5 Barnehage

Modalen barnehage er ein 3-avdelingsbarnehage, med avdelingane 0-2 år, 3-4 år og 4-6 år. Styrar er ansvarleg for rammeområdet.

Staten sine tilskot til drift av barnehagen inngår i rammetilskotet ut frå talet born i alderen 0-6 år busett i Modalen kommune. Born busett i andre kommunar kan nytta plass i barnehagen, så lenge det er avtale med bustadkommunen om finansiering av plassen. Lindås kommune nyttar dei same Nasjonale satsane som ein nyttar når ein gjev tilskot til private barnehagar. Vaksdal kommune vel å nytta eigne satsar, basert på deira kostnader til drift av barnehagar. Dei trekkjer ut dei administrative kostnadane.

Våren 2018 vil det vere 27 born/36 plassar i barnehagen, der 12 av borna kjem frå andre kommunar. Bemanninga vert justert i høve barnetal og bemanningsnorm.

Bemanningsnorma i Modalen barnehage er sett til 1 vaksen pr. 5 born.

Barnetal:	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	28	36	36	37(7)	32(6)	34(9)	34(9)	31(8)	21(6)	21(5)	28(9)	27(12)

(Tala i parentes viser barn frå andre kommunar som inngår i det samla barnetalet.)

Stillingsressurs: 10,27 årsverk.

Hausten 2017 tok barnehagen inn ein Lærling i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Utviklingsmål for Modalen barnehage 2018**1. MÅL: Implementering av revidert Rammeplan**

- 1.august 2017 vart revidert Rammeplan gjort gjeldande. Alle nye og reviderte områder i denne planen skal arbeidast inn i barnehagen sine planar.

2. MÅL: Språkløyper

- Nasjonal strategi utvikla av Lese og Skrivesenteret- har som mål å styrka alle barn sine språk-, lese- og skriveferdigheiter. Det unike med denne strategien er at det for første gong blir satsa systematisk både på barnehage og alle trinn i grunnskule og vidaregåande skule i ein og same strategi. Strategien er laga slik at styrarar og leiarar enkelt kan ta i bruk innhaldet, og slik driva kompetanseutvikling lokalt i barnehagen.

Dette barnehageåret kjem me til å nytta kvart personalmøte til kompetanseheving blant dei tilsette i denne strategien.

3. Mål: VIGILO

Vigilo er eit IKT verkty som blant anna samlar barnehagen sine daglege rutiner og nyttig informasjon på ein stad. Den gjev personalet ei komplett oversikt over born. Meldingskommunikasjonen mellom foreldra og barnehagen vert gjort enklare. Me vil dette barnehageåret jobbe for å verte meir kjent med dette verktøyet og finne ut korleis ein kan nytte dette på fleire måtar i barnehagekvardagen.

4.1.6 Pleie og omsorg

Modalstunet har totalt 16 sjukeheimsplassar. Etter at Vaksdal kommune gjekk ut av samarbeidet har det i løpet av 2017 stabilisert seg på 6-8 plasser, korttidsplassar / avlastning inkludert. Dette er dei normtal staten set for behovet dei komande år til eldre over 80 år i Modalen. Det har i år vore lite inntekter på leige av plass til andre kommunar, og ser ikkje at det vert aktuelt neste år.

Det vert ikkje lagt inn i budsjettet for 2018 inntekt på leige av plassar til andre kommunar. Frå september 2017 har tildelt helseteneste i heimetenesta auka i høve tilbod, noko som har gjeve auke i timetal for å gje ei forsvarleg teneste. Heimeteneste vil neste år ha ein stor auke i tenestetimar som vil verke inn på budsjettet, då det er ei lovpålagt teneste kommunen må yte. Praktisk bistand i heimen har vore uforandra frå 2016. Tal tryggleiksalarmar har vore stabil gjennom året- 5 stk. Middagsutlevering er uforandra frå 2016, og ser ikkje noko auke her i inntekter.

Det er eit auka behov for psykiatritenester som pleie- og omsorg skal gje teneste til. Dette gjev utfordringar i høve bemanning, spesielt kveld/helg.

Samhandlingsreforma som vart innført i 2012, gjer at me får pasientar tidlegare tilbakeført frå sjukehus enn før. Det vert no utført meir behandling på institusjon og i heimetenesta, som tidlegare vart utført på sjukehus. Ved behandling av desse pasientane, er det nye medikament og utstyr som er kostbare og nye prosedyrar som personalet treng opplæring i for å kunne gje optimal teneste i eigen kommune. Innkjøp av utstyr for å gje den behandlinga som trengst kan og gje ekstra kostnader.

Det vert i åra som kjem arbeid med innføring av elektronisk meldingsutveksling i mellom einingar i kommunen, og helsestasjonen og fysioterapeut er neste samarbeidspartnarar i høve elektronisk meldingsutveksling. Kvar einskild sjukepleiar har fått delegert mynde til å handtere desse meldingane. Me har tidsfristar for å svare på meldingane frå sjukehuset. Kommunen har krav om sjukepleiekompetanse 24 timar i døgeret. Dette er med å påverke kostnadane til drift av pleie- og omsorgstenesta i åra framover. Avtale om samarbeid i høve øyeblikkeleg hjelp- plasser er inngått med Nordhordlandskommunane.

Pleie- og omsorg starta med tilbod til heimebuande demente i mars 2013, og tilbodet er framleis i drift i 2017. Ein sjukepleiar og ein aktivitør/miljøarbeidar er ansvarleg for tilbodet. Tilbodet er lagt til rette slik at også andre eldre i kommunen kan delta. Tilbodet har fått stor interesse, og på tilbodet i 2017 er det 12 eldre som tek del. Truleg vil me sjå ein auke i åra

som kjem. Tilbodet frå september 2017 er ope kvar onsdag frå kl. 07.30 – 15.00, der dei eldre vert henta med bil av personalet og får servert frukost på Modalstunet, og aktiviteten føregår i lokala ut over dagen. Såleis vil her vere ein auke med ca 20 % stilling til eit førebyggjande folkehelsearbeid i kommunen, som me ser som viktig å ha fokus på framover.

Intensjonen er at brukarane møtes i eit sosialt fellesskap, som gjev dei livskvalitet og meistring til å bu lengst mogleg heime. Det vert erfart at det og er eldre som ikkje ynskjer å ta del i eit fellesskap gjennom dette tilbodet i kommunen. Det vil vere viktig å drive førebyggjande helsearbeid i kommunen. Dei heimebuande som ikkje ynskjer delta, vonar me å kunne gje eit tilbod i eigen heim med besøk/aktivitet, og då i samarbeid med lege og fysioterapeut i åra som kjem med oppstart i 2018. Kvardagsrehabilitering vil kunne førebyggje einsemd og depresjon hjå den eldre. Me vil søkje Helsedirektoratet om tilskot også for 2018. Tilbodet er planlagt vidareført i åra som kjem, og samstundes utvide det til å møte den eldre i eigen heim.

Frå 01.05.2017 er det ny organisering i pleie- og omsorg, og drifta er budsjettert ut frå det ein kom fram til gjennom arbeidet i omstillingsprosessen.

Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse, i samarbeid med KS, leiar eit Nasjonalt Velferdsteknologiprogram (NVP) som er berammet i «Morgendagens Omsorg» (St. meld nr. 29 (2012-2013)). Programmet skal sikre at velferdsteknologi blir en integrert del av helse- og omsorgstjenestene innen 2020. Dette programmet går for 2017 – 2020 over i ein innføringsfase for tryggleiks – og meistringsteknologi og inviterar difor kommunar med. Me har i haust i samarbeid med Nordhordlandskommunane fått innvilga prosjektmidlar til dette arbeidet.

Målet er at alle samarbeidskommunane skal vere på nasjonal standard innan velferdsteknologi i løpet av 2020, jf. målet til helsedirektoratet. Bruk av velferdsteknologi skal vere ein del av dei heilskaplege tenestene i samarbeidskommunane sine helse- og omsorgstenester.

Stillingsressurs: 16,7 årsverk

Pleie og omsorgsteneste: Mål 2018

- Arbeide målretta mot reduksjon i sjukefråver.
Frist: Kontinuerleg gjennom året.
- Vidareutvikle gode kvalitetssystem (rutiner) i ny organisasjon, gjennom auka myndiggjering av tilsette.

Er frå hausten 2017 med i nettverk for leiing av pasientsikkerhet gjennom Utviklingssenter for sjukeheim og heimeteneste (Bergen kommune), der me har prosjekt som vert arbeidd med i 2018.

Frist : 15.06.2018

- Fagdag lagt inn i turnus, der me held oss oppdatert fagleg på tema med ekstern førelesar, men og eigne førelesarar av leiar, tilsette i aktuelle tema relatert til pleie- og omsorg.
Frist: Kvar 12 veke gjennom året.

- Implementering av velferdsteknologi: Prosjekt – oppstart september 2017 og to år framover(samarbeid med Nordhordlandskommunane). Her er ei gruppe av ressurspersonar frå pleie- og omsorg involvert, og arbeider med tilsette i grupper for å kunne sjå korleis me kan gje innbyggjarane tryggare tenester og ha fokus på eigen meistring. Programmet er Velferdsteknologiens ABC.

4.1.7 Kommuneoverlege

Kommuneoverlegen har ansvaret for helsetenestene i kommunen. Dette omfattar legetenesta, helsesøstertenesta, fysioterapitenesta og psykisk helseteneste. Kommunelegen har også ansvar for smittevern, miljøretta helsevern og er kommunen sin medisinsk faglege rådgjevar.

Kommuneoverlegen har i 2017 også hatt delvis permisjon første halvår i samband med doktorgradsarbeid, men er attende i 80% stilling frå juni 2017. Frå 1.september 2017 har kommunen inngått samarbeid med Masfjorden kommune om å dele på ein ALIS-stilling (allmennlege i spesialisering). Modalen dekkjer 20% av denne stillinga. Dette gir oss fleksibilitet mtp legehjelp i kommunen når kommuneoverlege er borte på kurs, ferie, etc. Det vil då også gi auka inntekter.

Psykisk helseteneste har i tillegg til ansvar for å yte tenester for menneske med psykiske problem og lidningar også ansvar for tenester til menneske med diagnosen psykisk utviklingshemming. Som ein del av rammetilskotet til kommunen, mottok kommunen eit tilskot pr utviklingshemma innbyggjar. Me har to psykiatriske sjukepleiarar i kommunen, med stillingsheimlar på 100% og 80%.

Kommunen har kjøpt tenester med 10 % psykologstilling frå aug 2015. Dette er eit samarbeid med Masfjorden kommune og Gulen kommune.

Me har 50% helsesøster stilling i kommunen, og denne stillinga vart ledig frå våren 2016. Det har vore fleire vikarar inne i stillinga. Frå 1.okt 2016 har vi fått avtale med Masfjorden kommune om kjøp av helsesøster-tenester i 30%. For å kompensere for redusert kapasitet i helsesøstertenesta, har psykisk helseteneste auka innsatsen mot skule-elevar.

Kommunelege: Mål 2018

- Halde på gode samarbeidsrutiner ved helsesenteret med månadlege personalmøter og ei personalsamling i året.
- Halde halvårleg øving i hjerte-lunge-redning for alle ved helsesenteret.
- Ha faglege oppdateringar med undervisningsbolker på personalmøta.

4.1.8 Teknisk etat:

Tilsette på teknisk etat:

7 tilsette på reinhald

5 tilsette på uteseksjonen

2 tilsette på landbruk/skogbruk

2 tilsette i administrasjonen

Ansvarsområdet omfattar kommunale bygg (nybygg, drift, vedlikehald). Vedlikehald av anlegg og område. Planarbeid, kart og oppmåling, byggjesaker, vatn, avlaup, vegar, og landbruk/skogbruk.

Modalen kommune tilbyr all skuleungdom mellom 16 og 23 år sommarjobb. Dei som deltek på teknisk vert i hovudsak handtert av uteseksjonen ved teknisk etat.

Modalen kommune har ein stor bygningsmasse og mange utomhusanlegg. Desse anlegga vil også i åra som kjem ha trong for vedlikehald. For å hindre forfall er det naudsynt med eit kontinuerleg vedlikehald. Dette vil i tillegg til bruk av egne ressursar også krevje inn leige av eksterne firma.

Innan teknisk sektor har det dei siste åra vore endringar innan plan og bygningslova, lov om eigedomsregistrering (matrikkellova), adresseregister og tekniske forskrifter. Modalen kommune har fokus på teoretisk og praktisk opplæring innan dette området.

Uteseksjonen:

Har ansvar for vaktmestertenesta og vaktordninga i kommunen.

Teknisk etat har ei vaktordning som vert utført av 4 personer med vakt kvar ferde veke. Det er etablert vakttelefon der den som har vakt skal rykkje ut ved feil på teknisk anlegg i kommunen.

Stillingsressurs: 4,29 årsverk

Brannvern

Modalen kommune har inngått samarbeid med kommunane Lindås og Meland brannvern frå 01.05.2017.

Brannordninga er organisert som vertskommunesamarbeid utan nemnd etter Kommunelova § 28b, der Lindås er vertskommune.

Vilkåra som framkjem i *Samarbeidsavtale* og *Brannordning* for kommunane vert lagt til grunn, der mellom anna slike økonomiske vilkår er særskilt avtalt for Modalen kommune:

Modalen kommune betalar eit årleg grunnbeløp – stort kr 600.000. Grunnbeløpet indeksregulerast pr. 1.5. - første gong i 2018 - tilsvarende fastsett samla pris- og kostnadsvekst (kostnadsdeflator) i statsbudsjettet.

· Modalen kommune betalar ein andel av årleg driftsbudsjett utrekna etter folketalet i kommunane (Modalen sin andel -1.6%).

Modalen kommune betalar inn ei ekstra årleg innbetaling for åra 2017, 2018 og 2019 (fast stor kr 200.000.- pr år). Dette skal dekkja avvik i forhold til «Rein brannmann» og avvik i forhold til kompetanse og utstyrsbehov forankra i lokal ROS.

Mannskapa i Modalen har høgare sats for personsøklar-tillegget enn mannskapa i Lindås og Meland. Denne differansen dekkast av Modalen kommune som ekstra bevilling.

Modalen kommune kostar utbetring av stasjonen på Mo og inngår leigeavtale med vertskommunen om dette.

Modalen kommune betalar kostnader for å oppretthalde drifta av branngarasje/depot på Øvre Helland, men bruk av anlegg/utstyr inngår i samarbeidet.

Bilar og utstyr som Modalen eig er med i samarbeidet. Drift/vedlikehald er ivareteke av samarbeidet. Modalen kommune står framleis som eigar av sine bilar. Ved eventuell retrett (oppseiing) frå avtalen vil bilane og utstyret tilhøyre Modalen kommune. Ved seinare trong til utskifting av bilar vil dette verte gjort gjennom samarbeidet.

Inkludert i avtalen er kostnader til TETRA, 110 og IUA. Kostnader til Sivilforsvarets sitt lager er halde utanfor (gjeld også for Lindås og Meland).

Modalen kommunestyre har delegert til Brannsjefen i samarbeidet (Rådmannen i Lindås kommune) alle oppgåver med beredskap og feiing som er heimla i brannlova med tilhøyrande føresegner og retningslinjer.

Brannsjefen varetek og det brannfaglege mynde på vegne av Modalen kommune i følgjande samarbeidsorgan:

- Avtale mellom kommunane Masfjorden, Modalen, Gulen og Solund om samarbeid for å utføre lovpålagt feiing og tilsyn med fyringsanlegg i desse 4 kommunane.
- Avtale for samarbeid om ei felles førebyggjande avdeling innan brannvern for kommunane Lindås, Meland, Austrheim, Gulen, Masfjorden, Radøy, Solund, Modalen og Fedje.

Reinhaldstenesta

Det er 7 tilsette på reinhaldstenesta i kommunen. Dei har ansvar for dageleg vask og nedvask av dei kommunale bygga.

Stillingsressurs: 5,02 årsverk

Landbruk

I 2010 blei det etablert ein avtale for kjøp av tenester frå landbrukskontoret i Meland kommune. Rådgjeving og forvaltningsoppgåver innan landbruket vert ivareteke gjennom denne avtalen. Meland har også ansvaret for viltforvaltninga, men i samband med Bestandsplanprosjektet for hjort 2013-2017 har ein vertskommune samarbeid med Vaksdal kommune. Modalen kommune har framleis ansvar for fallvilt (påkjørt/skada vilt).

Tal frå nytt arealbarometer i 2017 syner at i Modalen kommune er det 2 642 dekar med jordbruksareal. Dette tilsvara eit areal på om lag 370 fotballbanar og utgjer 1 prosent av landarealet i kommunen. Nær 75 % av jordbruksarealet vert brukt til grovforproduksjon. NIBIO har i samarbeid med kommunen retta og oppdatert gardskart for alle landbrukseigedommane i kommunen sommaren 2017. Produksjonstilskotsordninga for bønder har hatt ei stor omlegging med endra søknadstidspunkt og nye datasystem, omlegginga har gått relativt bra.

Avtalen med Meland har fungert godt og vil verte vidareført.

Modalen kommune vil halde fram med landbruksvikar i 51% stilling gjennom avtale med Landbrukstenester i Hordaland.

Stillingsressurs: Landbruksvikar 51%.

Kalkingsanlegg

Kalkingsanlegget på Espeneset som starta opp i 2016, ligg under teknisk sjef sitt budsjett. Både drift av anlegget og investeringane er fullfinansiert med midlar frå staten og eventuelt ved ein mindre bruk av fondsmidlar til fiske og vilt som BKK årleg betalar. Kommunen står som eigar av anlegget og har ansvar for drifta etter særskilt avtale med staten.

Teknisk etat - Mål for 2018:

1. Vidareføre skisseprosjektet for nytt «Nærings – og tenestesenter på Mo»
2. Halde fram med regulering av nytt bustadfelt.
3. Oppstart – oppgradering av brannstasjonen på Mo.

4.2. Tabellar og oversyn:

Små investeringar og tiltak som vert ført i driftsbudsjettet

Beløpsgrensa og reglane knytt til kva utgifter som kan førast i investeringsbudsjettet medfører behov for å ha driftsmidlar tilgjengelege. "Investeringar" på under kr 100 000 skal ikkje førast i investeringsbudsjettet, men i driftsbudsjettet/-rekneskapen. Det same gjeld for utgifter til tiltak/prosjekt som ikkje vert vurdert å vere av «investeringsmessig karakter». Det gjeld til dømes vedlikehaldsutgift og reparasjonar.

Grunna redusert inntekt og strammare rammer vert det ikkje tilrådd å gje eiga løyving til småinvesteringar i denne planen. Behov for småinvesteringar må såleis prioriterast innanfor dei ordinære rammeløyvingane til dei ulike tenesteområda.

Næring

Innanfor rammeløyvinga til rådmannen/sentraladministrasjon vert ført tilgang til, og bruk av, midlar frå næringsfondet. Årleg konsesjonsavgift, rente- og avdragsinntekt frå utlån frå næringsfondet, samt anna inntekt knytt til konsesjonsforpliktelsar, vert inntektsført. Utlån, tilskot til næring og bustad, elevstipend samt andre utgifter på næringsområdet vert utgiftsført.

Netto inntekt, dvs samla inntekt etter frådrag av utgiftene, om lag kr 3,7 millionar i framlegg til budsjett, vert avsett til næringsfondet. Dette medfører at ansvarsområdet samla gjev null i resultat og vert ikkje synleg i budsjetttramma til rådmannen /sentraladm. Dette er eit viktig område for kommunen og vert difor synt på detaljnivå i tabellen under:

		Budsjett	Justert budsj	Reknesk
Ansvar:	1600 NÆRINGSKONSULENT	2018	2017	2016
Teneste:	2830 BISTAND TIL BUSTADER			
14700	TILSKOT/STØNAD	400 000	400 000	573 429
	Sum utgifter	400 000	400 000	573 429
19400	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-400 000	-400 000	-573 429
	Sum inntekter	-400 000	-400 000	-573 429
	Sum teneste: 2830 BISTAND TIL BUSTADER	0	0	0

		Budsjett	Justert budsj	Reknesk
		2018	2017	2016
Teneste:	3200 KOMMUNAL NÆRINGSVERKSEMD			
12700	KONSULENT-/ADVOKATTENESTER	28 000	27 950	0
14290	MVA-UTGIFT (UTANOM INNG MVA)	6 900	6 920	0
15400	AVSETJING TIL DISPOSISJONSFOND	33 800	33 820	0
	Sum utgifter	68 700	68 690	0
16500	SALSINNTEKT MVA-PLIKTIG	-68 700	-68 690	0
	Sum inntekter	-68 700	-68 690	0
	Sum teneste: 3200 KOMMUNAL NÆRINGSVERKSEMD	0	0	0
Teneste:	3210 KONSESJONSKRAFT, KRAFTRETTAR M.M.			
15400	AVSETJING TIL DISPOSISJONSFOND	0	0	50 000
	Sum utgifter	0	0	50 000
16500	SALSINNTEKT MVA-PLIKTIG	0	0	-50 000
	Sum inntekter	0	0	-50 000
	Sum teneste: 3210 KONSESJONSKRAFT, KRAFTRETTAR M.M.	0	0	0
Teneste:	3250 TILRETTELEGGING/BISTAND FOR NÆRINGSLIVET			
10100	FAST LØNN	233 000	123 000	44 800
10505	TREKKPLIKTIG KM-GODTGJERSLE	-10	0	0
10900	KLP	42 000	23 124	6 509
10902	FORSIKRING KOLLEKTIV	0	0	22
10990	ARBEIDSGJEVARAVGIFT	36 000	18 996	6 422
10991	Arbeidsgj.avg. av avsette feriepengar	-27	0	677
11202	DIVERSE UTGIFTER	30 000	30 000	0
11401	INFORMASJON/MARKNADSFØRING	50 000	50 000	6 800
11900	HUSLEIGE/GRUNNLEIGE	50 000	50 000	56 480
11950	AVGIFT/GEBYR	0	0	525
12300	VEDLIKEHALD AV BYGNINGAR	0	0	34 408
12400	SERVICE- OG DRIFSAVTALAR	7 100	7 146	5 715
12700	KONSULENT-/ADVOKATTENESTER	50 000	50 000	0
14290	MVA-UTGIFT (UTANOM INNG MVA)	15 900	15 883	25 851
14700	TILSKOT/STØNAD	2 000 000	2 000 000	2 816 335
14701	NEDSKRIVING/TAP	0	0	46 258
15200	UTLÅN DRIFT	400 000	400 000	1 768 495
15400	AVSETJING TIL DISPOSISJONSFOND	6 218 600	6 218 631	6 274 351
	Sum utgifter	9 132 563	8 986 780	11 093 648
16301	ANNA UTELEIGEINNTEKT	-18 300	-18 270	-14 400
18300	OVERFØRING FRÅ FYLKET	-19 100	-19 080	-18 000
18770	KONSEJONSAVGIFT	-5 300 000	-5 300 000	-5 403 985
18900	OVERFØRING FRÅ PRIVATE	-269 200	-269 150	-253 915
19000	RENTEINNTEKT UTLÅN	-66 300	-66 299	-56 255
19200	MOTTEKNE AVDRAG PÅ UTLÅN	-1 179 000	-1 179 000	-527 796
19400	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-2 280 663	-2 134 981	-4 819 297
	Sum inntekter	-9 132 563	-8 986 780	-11 093 648
	Sum teneste: 3250 TILRETTELEGGING/BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	0	0	0
	Sum ansvar: 1600 NÆRINGSKONSULENT	0	0	0

Når det gjeld bruken av næringsfondet, er det investeringsutgifter som årleg belastar fondet mest. Dersom eit investeringstiltak er innanfor det som næringsfondet kan brukast til, jfr retningslinene for fondet, kan ein finansiere tiltaket ved bruk av næringsfondet. Andre utgifter må finansierast med andre fondsmidlar, overføring frå driftsrekneskapen eller anna inntekt.

Næringsfondet har pr 31.12.16 ein saldo på om lag kr 8,7 millionar, utanom grunnkapitalen på kr 2 millionar. Det er viktig å vere merksam på at næringsfondet er ein del av dei frie fondsmidlane til kommunen og at dei er klassifisert som disposisjonsfond. Det betyr at dei ikkje er bundne fondsmidlar. Det er kommunestyret som disponerer dei, sjølv om ein må avgrense bruken til tiltak som er i samsvar med retningslinene.

Budsjettskjema 1A/1B

Tabellen er ein obligatorisk oppstilling i budsjettvedtaket for driftsbudsjettet og syner budsjett med sentralt førte inntekstpostar, finanspostar, samt fondsbruk og avsetjing til fond (1A), og løyvingane til rammeområda (1B). I tillegg til dei sentralt førte postane som er ført i tabell 1A kan det vera finanspostar, bruk av fond og avsetjing til fond som ikkje er med i skjema 1A. Dei postane vil i så fall inngå i rammeløyvingane som er vist i skjema 1B. Sjå tabell 4.2.4 for inntekts- og utgiftsoversyn samla for kommunen.

Tabellen er halde i faste 2018-kr. I dei 3 siste åra i planperioden 2019-2021 er det lagt til grunn same realnivå for skatt og rammetilskot som i 2018.

Framlegget gjev eit netto driftsresultat på kr 2,97 millionar. Merk at mykje av dette kjem frå inntekt som setjast av til næringsfondet, samt premieavviksinntekt.

	Rekneskap	Budsjett	Framlegg	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Budsjettskjema 1A:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	10 268 619	9 000 000	10 400 000	10 400 000	10 400 000	10 400 000
Ordinært rammetilskudd	16 996 386	20 200 000	20 300 000	20 300 000	20 300 000	20 300 000
Skatt på eiendom	21 669 028	19 410 000	16 070 000	14 870 000	12 570 000	10 000 000
Andre direkte eller indirekte skatter	14 489 145	14 700 000	14 500 000	14 500 000	14 500 000	14 500 000
Andre generelle statstilskudd	121 501	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Sum frie disponible inntekter	63 544 679	63 460 000	61 420 000	60 220 000	57 920 000	55 350 000
Renteinntekter og utbytte	367 919	450 000	330 000	321 951	314 099	306 438
Gevinst finansielle instr	95 778	100 000	100 000	97 561	95 181	92 860
Renteutg.,provisjoner, andre fin.utg.	667 527	450 000	450 000	439 024	428 316	417 870
Avdrag på lån	1 500 000	1 500 000	1 000 000	975 610	951 775	
Netto finansinnt./utg.	-1 703 830	-1 400 000	-1 020 000	-995 122	-970 812	-18 572
Til ubundne avsetninger	3 023 433	0	562 000	234 878	309 188	
Til amortiseringsfond premieavvik		1 550 000				0
Til bundne avs	18 902	0		0	0	0
Bruk av tidligere års mindreforbruk	2 808 453	0		0	0	0
Bruk av ubundne avs						78 572
Bruk av bundne avs	0	0		0		
Netto avsetninger	-233 882	-1 550 000	-562 000	-234 878	-309 188	78 572
Overført til investeringsregnskapet	0	0		0	0	0
Til fordeling drift	61 606 967	60 510 000	59 838 000	58 990 000	56 640 000	55 410 000
Sum fordelt til drift (fra 1B)	58 713 696	60 510 000	59 838 000	58 990 000	56 640 000	55 410 000
Reknesk meir-/mindreforbruk	2 893 271	0	0	0	0	0

Løyvingane til rammeområda for 2019-2021 er i tabellen saldert/reduisert kvart einaste år utover. Kva tiltak som skal iverksetjast for å drive i tråd med desse rammene er ikkje konkretisert i denne planen. Reduksjonane synleggjer eit behov for ytterlegare reduksjonar. Konkrete tiltak for å justere drifta til dette, må ein komme tilbake til i samband med kvar einskild budsjettprosess i åra framover, men det vert lagt til grunn at deler av innsparing i 2019 vil komme som følgje av heilårsverknad av tiltak iverksett i løpet av 2018. Tala er i faste 2018-kr i alle år, slik at reduksjonane er reelle storleikar.

	Rekneskap	Vedteke budsjett	Framlegg	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Budsjettskjema 1B:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rådmann/sentraladm	12 176 331	13 800 000	12 793 000	12 300 000	12 000 000	11 800 000
Kultur	3 354 136	2 950 000	2 750 000	2 750 000	2 500 000	2 400 000
Sosial og barnevern	1 015 799	781 703	980 000	980 000	980 000	950 000
Skule	10 433 242	10 750 000	11 100 000	10 900 000	10 000 000	9 800 000
Barnehage	4 371 542	4 900 000	4 470 000	4 400 000	4 200 000	4 000 000
Pleie og omsorg	13 465 159	14 250 000	15 850 000	15 200 000	14 500 000	14 000 000
Kommunelege	4 638 259	4 900 000	4 935 000	4 900 000	4 900 000	4 900 000
Teknisk etat	12 760 108	11 650 000	11 480 000	11 300 000	11 000 000	10 800 000
Småinvesteringar	0	700 000	0	0	0	
Sentrale postar	-3 500 880	-4 171 703	-4 520 000	-3 740 000	-3 440 000	-3 240 000
	58 713 696	60 510 000	59 838 000	58 990 000	56 640 000	55 410 000

Spesifikasjon sentrale postar i skjema 1B:

Premieavvik	271 846	-1 550 000	-1 898 000	-1 000 000	- 700 000	-500 000
Mva-kompensasjon	-2 714 680	-2 740 000	-2 740 300	-2 740 000	-2 740 000	-2 740 000
Anna	-1 058 046	118 297	118 300			
Sum	-3 500 880	-4 171 703	-4 520 000	-3 740 000	-3 440 000	-3 240 000

Økonomisk oversikt drift

Økonomisk oversikt drift viser grupperte inntekts- og utgiftspostar for heile kommunen samla. I oversikten finn ein m.a. netto driftsresultat som er det viktigaste resultatomgrepet for å vurdere resultat og budsjettert resultat i ein kommune, og som syner resultatet av dei løpande inntektene og utgiftene.

Det er for 2018 budsjettert med eit **netto driftsresultat på kr 2,97 millionar** som er 3,3 % av driftsinntektene.

Økonomisituasjonen for kommunen vert strammare. Det er såleis positivt å budsjettere med eit positivt netto driftsresultat. Netto avsetjing til næringsfondet er, som synt i avsnittet om næringsfondet, om lag kr 3,6 millionar. Næringsfondet er definert som eit disposisjonsfond, men har likevel avgrensingar på bruken.

Justert netto driftsresultat:

Det må peikast på at netto driftsresultat er finansiert med kr 1,9 millionar i premieavvik frå pensjon. Premieavviksinntekt skal amortiserast/utgiftsførst fordelt over 7 år, og gjev såleis høgare utgift seinare år. Dersom ein korrigerer/justerer netto driftsresultat for premieavviksføringa, samt netto bruk av bundne fond, får ein eit **justert netto driftsresultat** for 2018 på kr 2,2 millionar, som utgjer om lag 2,5 % av driftsinntekta.

Økonomisk oversikt drift 2016 – 2018:

	Rekneskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	2 735 476	2 174 625	2 636 500
Andre salgs- og leieinntekter	4 246 460	4 511 356	4 397 300
Overføringer med krav til motytelse	13 769 527	10 294 552	11 385 200
Rammetilskudd	16 996 386	20 200 000	20 300 000
Andre statlige overføringer	2 125 901	3 004 120	3 150 000
Andre overføringer	436 717	299 402	297 900
Skatt på inntekt og formue	10 268 619	9 000 000	10 400 000
Eiendomsskatt	21 669 028	19 410 000	16 070 000
Andre direkte og indirekte skatter	19 893 130	20 000 000	19 800 000
Sum driftsinntekter	92 141 244	88 894 055	88 436 900

	Rekneskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	43 196 595	44 077 032	41 673 693
Sosiale utgifter	10 971 510	11 227 672	10 659 268
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	17 358 763	16 368 803	19 003 857
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	4 632 897	4 895 950	6 915 300
Overføringer	8 717 764	7 142 858	7 623 626
Avskrivninger	7 048 777	6 625 611	6 625 600
Fordelte utgifter	-3 000	-12 925	-585 281
Sum driftsutgifter	91 923 305	90 325 001	91 916 063
Brutto driftsresultat	217 939	-1 430 946	-3 479 163

	Rekneskap	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	424 174	516 299	396 300
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	95 778	100 000	100 000
Mottatte avdrag på utlån	576 296	1 248 591	1 249 000
Sum eksterne finansinntekter	1 096 248	1 864 890	1 745 300
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	668 129	452 627	452 500
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	1 500 000	1 500 000	1 000 000
Utlån	1 895 210	464 750	470 000
Sum eksterne finansutgifter	4 063 339	2 417 377	1 922 500
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-2 967 091	-552 487	-177 200
Motpost avskrivninger	7 048 777	6 625 611	6 625 600
Netto driftsresultat	4 299 625	4 642 178	2 969 237

	Rekneskap	Budsjett	Budsjett
Interne finanstransaksjoner	2016	2017	2018
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	2 808 453	2 893 271	0
Bruk av disposisjonsfond	5 392 725	3 684 981	2 680 663
Bruk av bundne fond	145 288	108 538	1 798 500
Sum bruk av avsetninger	8 346 466	6 686 790	4 479 163
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	9 347 785	10 695 722	6 813 900
Avsatt til bundne fond	405 036	633 246	634 500
Sum avsetninger	9 752 821	11 328 968	7 448 400
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	2 893 271	0	0

5. Investerings

Samla investeringsutgift budsjettframlegget vert kr 5,67 millionar i 2018. Nivået på investeringane må over tid sjåast i høve til storleiken på resultat og avsetjingar til fond frå drifta. Når driftssituasjonen vert strammare og tilførsel til fond avtar, vert handlefridomen og høvet til eigenfinansiering av investeringar dårlegare.

Investeringsutgiftene vert finansiert med eigne fondsmidlar, delfinansiering frå mva-kompensasjon, evt tilskot og noko låneopptak siste året i planen. Sjå hovudoversikt 2A – Investering lenger nede.

5.1.Oversyn over investeringar – budsjettskjema 2B

Investeringsoversyn 2018-2021	2018	2019	2020	2021
Oppgradering av fellesarealer Modalstunet	1 800 000			
Røykeskur (2019) og avfallsskur (2020) til beboarane Modalstunet		150 000	150 000	
Takheiser til tre rom på Modalstunet	250 000			
Avsetjing til nytt nærings - og tenestesenter	400 000	1 000 000	1 500 000	2 500 000
Oppgradering av kommunale bygg		300 000	300 000	300 000
Asfaltering kommunale vegar og plassar	400 000			
Kjøretey til vedlikehald av kunstgressbanen	180 000			
Nytt kjøkken i barnehagen	300 000			
Diverse investeringar innan vatn og avlaup		250 000	250 000	250 000
VA - Vatn og avlaupsplan		450 000		
Flytting av VA leidning Otterstad	700 000	1 000 000		
Tilrettelegging for bustadareal, tomtekjøp, opparbeiding m.m.	250 000	500 000	500 000	250 000
Turvei Mo - Helland		250 000	250 000	250 000
Oppgradering flytebryggja og auka stikkontaktuttak på Mobryggja	250 000		300 000	
Skulemuseet		150 000		
Flomførebygging Modalselva		250 000		
Klatrepark park til barn og unge - Båthamna - Otterstad			500 000	
Oppgradering av brannstasjonen i industribygget	400 000	500 000	1 000 000	
El - bil uttak - finansiert av tilskudd				
Digitalisering av eigedomsarkivet på teknisk etat	100 000	180 000		
Ny bil til uteseksjonen	490 000			
Ny internettkabel inn til kommunehuset			150 000	
Nytt ventilasjonsanlegg i bustad på Kleivane	150 000			
Sum	5 670 000	4 980 000	4 900 000	3 550 000

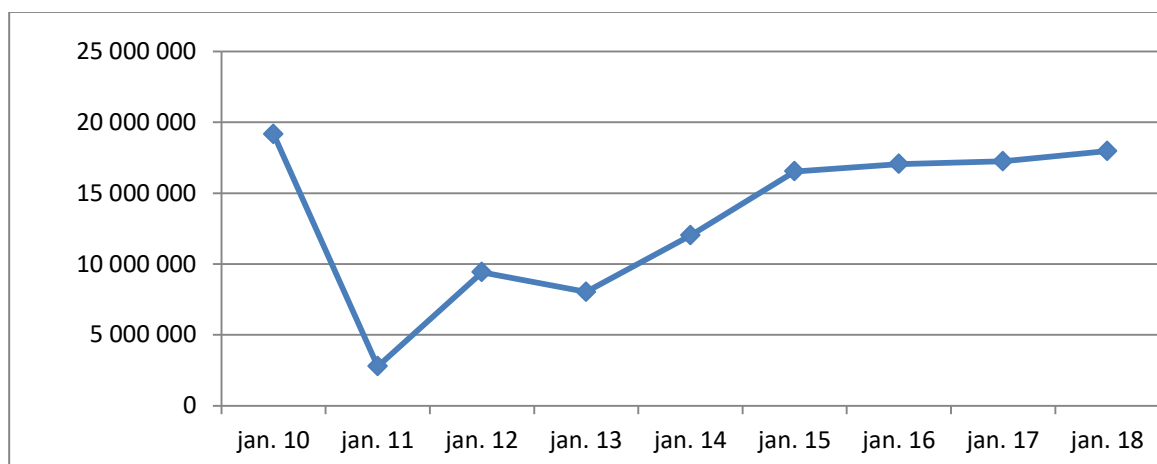
5.2.Budsjettskjema 2A – Investering

	Rekneskap	Budsjett	Budsjett	Øk.plan	Øk.plan	Øk.plan
Budsjettskjema 2A - investering	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringar i anleggsmidlar	7 123 997	3 000 000	5 270 000	3 980 000	550 000	550 000
Utlån og forskutteringar	20 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Kjøp av aksjer og andelar	182 876	170 000	170 000	170 000	170 000	170 000

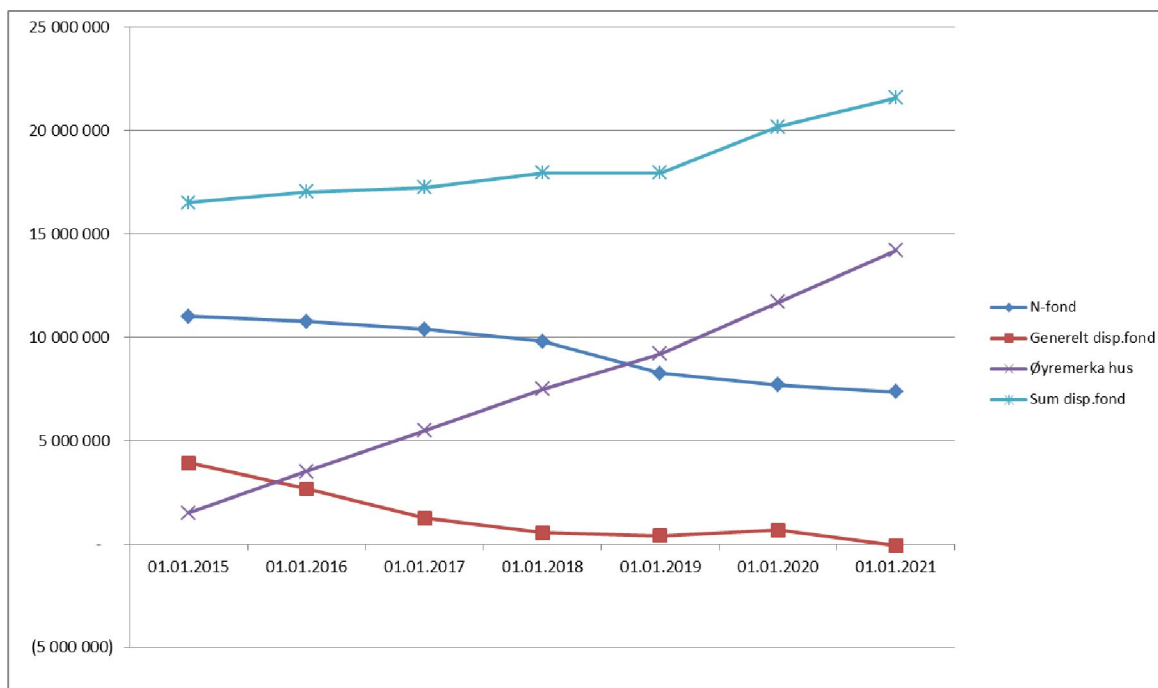
Avdrag på lån	232 916	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Avsetninger		2 000 000	400 000	1 000 000	1 500 000	2 500 000
Årets finansierungsbehov	7 559 789	5 770 000	6 440 000	5 750 000	2 820 000	3 820 000
Finansiert slik:						
Bruk av lån - investeringar		0	0	0	0	0
Bruk av lån - formidlingslån	0	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler						
Tilskudd til investeringer						
Mva-kompensasjon	1 148 946	400 000	650 000	350 000	500 000	200 000
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	955 352	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Andre inntekter	9 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Sum ekstern finansiering	2 113 298	1 100 000	1 350 000	1 050 000	1 200 000	900 000
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	5 446 491	4 670 000	5 090 000	4 700 000	1 620 000	2 920 000
Sum finansiering	7 559 789	5 770 000	6 440 000	5 750 000	2 820 000	3 820 000
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

5.3.Fondsmidler og lånegjeld – utvikling

Diagrammet for ubundne fondsmidler under syner utvikling i samla frie fondsmidler fram til og med 2017. Ein ser at ein har auka fondskapitalen frå eit lågt nivå pr 1.1.11.

For åra utover i planperioden er det synt utvikling i fondsmidlane i diagrammet under, der ein syner Sum disposisjonsfond, og splittar dette opp i Næringsfondet (utanom grunnkapitalen), Generelt disposisjonsfond og Fond øyremarka service-/næringsbygg. Dei heilt frie midlane er synt med Generelt disp.fond. Desse vert brukt opp i løpet av planperioden. Ein ser òg at storleiken på næringsfondet går noko nedover heile planperioden, sjølv om det ligg lite investeringar inne i planen på slutten av perioden.

Sum disposisjonsfond vil vere aukande i perioden fordi investeringsplanen for åra er beskjedne, og fordi ein får ein flytting av midlar til fondet som er øymerke til service-/næringsbygg. Handlefridomen til å finansiere andre tiltak/prosjekt i planperioden vil såleis verte sterkt avgrensa, og det er svært knapt med generelle disposisjonsfondsmidlar til å finansiere andre tiltak som kan verte vurdert i åra som kjem.

Det må likevel presiserast at midlane som er øymerke til service-/næringsbygg reelt sett er næringsfondsmidlar, men er i oppsettet vist slik ein planlegg å øymerke/avsetje i planperioden. I den grad dei ikkje er nytta, vil det til ein kvar tid vere opp til kommunestyret å omdisponere til anna føremål som næringsfondet kan nyttast til.

5.4. Utfyllande kommentarar til investeringsbudsjettet

I økonomiplanen er det lagt vekt på å halde investeringane i perioden på eit nivå som er tilpassa kommunen si økonomiske evne.

Investeringslista er på kr 5,67 millionar i 2018, og knapt kr 5 millionar dei 2 neste åra i planen. Det vert venta ein strammare driftssituasjon med svakare driftsresultat framover. Det vil såleis vere viktig med ei stram prioritering.

Oppgradering fellesareal Modalstunet

I investeringsbudsjettet for 2017 vart det satt av 500.000,- til oppgradering av fellesareal på Modalstunet. Det var møte og synfaring den 10.02.2017 i fellesstova i lag med einingsleiar, interiørarkitekt, rådgjevande ingeniør og teknisk sjef. Det kom innspel på nye behov som medfører auka kostnader i høve til det som var satt av i budsjetten.

Vurderinga syner at det er trong for oppgradering av fellesstova og arbeidsstova. Nye møblar, gardiner og solavskjerming, maling og utbetring av vindauge, dører, vegger og tak, oppretting av skeive golv, nytt belegg, belysning, fjerning av vegg til eine stova, foldevegg. Prosjektet vart dyrare enn forventa, grunna endra behov og innspel. Prosjektet er igjen teken inn i økonomiplanen for 2018 – 2021.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 1 800 000.

Avfallsskur og røykeskur til bebuarane på Modalstunet

Forsikringsselskapet krev at avfallsdunkar ikkje står nærmare enn 6 meter frå offentlege bygg. Det er behov for avfallsskur på Modalstunet, Mo skule og kommunehuset .

Budsjettert kostnad røykeskur i 2019 kr 150 000.

Budsjettert kostnad avfallsskur i 2020 kr 150 000.

Takheiser til tre rom på Modalstunet

Budsjettert kostnad i 2018 kr 250 000.

Avsetjing til nytt nærings – og tenestesenter

Det vart i 2013 utført ei vurdering av kommunehuset. Kommunestyret tinga i 2014 sak for vurdering av bygging av eit nytt kontorbygg for offentlig / privat verksemd. Eit skisseprosjekt vart utarbeida i 2015 og vart lagt fram for kommunestyret i november 2015. Oppfølging av planar vert føresett avklara i 2017.

Skissert finansiering for dette prosjektet er basert på ein eigenkapital (oppsparte fondsmidlar) med kr 10 millionar. Dersom det ikkje vert planlagt eit nytt bygg så må det gjerast noko med eksisterande bygning. Det vart i 2013 sett av kr 1 500 000 til føremålet. Midlar av dette vart nytta til planarbeid som vart gjort i 2015. Det er sett av kr 2 000 000 til føremålet i 2016. Budsjettert kostnad i 2017 kr 2 000 000 som avsetning til føremålet. Avsetjing held fram i planperioden.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 400 000.

Budsjettert kostnad i 2019 kr 1.000 000.

Budsjettert kostnad i 2020 kr 1.000 000.

Budsjettert kostnad i 2021 kr 2.500 000.

Oppgradering av kommunale bygg

Modalen kommune har i dag 30 bueiningar, av varierende alder og kvalitet. Innvendig vedlikehald av bustadane har stort sett vorte utført når desse har stått ledige. For dei eldste bustadane har vi eit etterslep på både utvendig og innvendig vedlikehald. Uføresette hendingar vert føresett dekkja innan ordinær drift i 2018.

Budsjettert kostnad i 2019 kr 300 000.

Budsjettert kostnad i 2020 kr 300 000.

Budsjettert kostnad i 2021 kr 300 000.

Asfaltering kommunale vegar og plassar

Det er behov for asfaltering frå innkjøring til gnr.78. bnr.3. på Helland og fram til kraftstasjonen.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 400 000,-

Kjøretøy til vedlikehald av kunstgrasbana

Budsjettert kostnad i 2018 180 000,-

Nytt kjøkken i barnehagen

I Modalen barnehage er det trong for å bytta ut det gamle kjøkkenet. Det gamle har stor slitasje. Kjøkkenet er i bruk kvar dag når barnehagen er open.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 300 000

Diverse investeringar innan vatn og avlaup

Vatn og avløpsanlegga i Modalen kommune treng kontinuerleg oppgradering. Uføresette brot vert føresett dekkja innan ordinær drift i 2018.

Budsjettert kostnad i 2019 kr 250 000.

Budsjettert kostnad i 2020 kr 250 000.

Budsjettert kostnad i 2021 kr 250 000.

VA – Vatn og avlaupsplan

VA-planen er frå 1998 og det bør utarbeidast ein revidert VA-plan med oversyn over status og plan for oppgradering av ledningsnettet. Det er ikkje administrativ kapasitet til utarbeide slik plan i 2018.

Budsjettert kostnad i 2019 kr 450 000.

Flytting av VA leidning Otterstad

Etter ein avtale frå 1975 mellom grunneigar av gnr. 77 bnr. 1 og Modalen kommune i samband med tilrettelegging av bustadfelt på Heiane, (Kleivane) er Modalen kommune forplikta til å leggja om vatn- og avlaupsleidning dersom dei er til hinder for sanddrifta. Sanduttaket er no kome så langt at det er naudsynt å flytta leidningane.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 700 000

Budsjettert kostnad i 2019 kr 1.000 000

Tilrettelegging for bustadareal, tomtekjøp, opparbeiding m.m.

Arealplan og kommuneplanen 2015 – 2026 for Modalen kommune vart vedteken av kommunestyret i sak 033/2015, med ein føresetnad av at det skulle utarbeidast ein områdeplan for Trohaug – Otterstadområdet.

Budsjettert kostnad 2018 kr 250 000

Budsjettert kostnad 2019 kr 500 000

Budsjettert kostnad 2020 kr 500 000

Budsjettert kostnad 2021 kr 250 000

Lysløyper / turløyper

Det er behov for å utvikle og opparbeide tilbodet med turløyper. Dette vil vere eit viktig folkehelseiltak for alle aldersgrupper.

Det bør utarbeidast prosjektpplanar i samarbeid med idrettslag, vellag og grunneigarar, og søkjast ekstern samfinansiering.

Aktuelle prosjektområde:

Turstiar på Nygard i samarbeid med hytteforening / vellag.

Turveg Helland – Mo, alternativ sykkelveg / lysløype for ski vinterstid

Øvre Helland

Budsjettert kostnad i 2019 kr 250 000.

Budsjettert kostnad i 2020 kr 250 000.

Budsjettert kostnad i 2021 kr 250 000.

Auka antal stikkontaktuttak på Mobryggja og oppgradering på flytebryggja

Det er behov for å auka antal stikkontaktuttak på Mobryggja og oppgradering på flytebryggja.

Det har vore synfaring på Mobryggja 13.06.2017 ilag med elektrikar og teknisk sjef, med tanke på å få installert fleire uttak med landstraum til båtar.

Sikringer slår seg ofte ut pga. overbelastning, når det er mange båtar som ligg ved bryggja.

Hovudtavla som ligg i kafebygget, forsyner eksisterande uttaksøylar på Mobryggja og flytebryggja. Denne tavla er nokså full av utstyr og har liten ledig kapasitet med tanke på å auka effektuttak. Etter ei vurdering på området, bør ein få etablert eit nytt sikringskap som kan betre situasjonen. Rest frå komp.midlar er: kr 300 303,- frå 2013 og 2016.

Budsjettert kostnad i 2018 kr 250 000.

Budsjettert kostnad i 2020 kr 300 000.

Skulemuseet.

Skulemuseet på Sunnarhaugen som er frå 1888, er i vernegruppe B i Kulturminnevernplanen. Huset treng vedlikehald.

Budsjettert kostnad i 2019 kr 150 000.

Flomførebygging Modalselva

Det har bygd seg opp ein sandbanke ved utløpet av Modalselva. Det kan føre til at elva vert pressa meir mot Otterstad sida.

Deler av sandbanken bør derfor fjernast. Det må søkjast om løyve frå fylkesmannen.

Budsjettert kostnad 2019 kr 250 000

Klatrepark til barn og unge - Båthamna – Otterstad

Det er kome innspel på å etablere ein klatrepark til barn og unge i området båthamna – Otterstad.

Budsjettert kostnad 2020 kr 500 000

Oppgradering av brannstasjonen i industribygget

Frå 01.05.2017 vart Modalen Brannvern ein del av Lindås og Meland Brannvern. I avtalen som vart inngått har Modalen forplikta seg til å kosta utbetring av brannstasjonen på Mo. Dette etter pålegg frå arbeidstilsynet. Framdriftsplanen er slik:

- Aug. 2017 – oppstart planprosess basert på tidlegare skissert behov
- Des. 2017 – vedtak finansiering i budsjett/økonomiplan 2018 – 2020.
- 1.halvår 2018 – anbudskonkurranse, førebuing oppstart byggeprosjekt
- 2.halvår 2018 – bygging.
- 1.halvår 2019 – ferdigstilling

Budsjettert kostnad	2018	kr 400 000.
Budsjettert kostnad	2019	kr 500 000.
Budsjettert kostnad	2020	kr 1.000 000.

El - bil uttak - finansiert av tilskudd

Modalen kommune er eit av satsingsområda (inntil 2 ladepunkt) for Hordaland fylkeskommune m.o.t. etablering av hurtigladar for el-bil.

Planen er å få til samarbeid med privat etablerar/driftar slikt at tilbod på Mo kan stå klart innan sommaren 2018.

Utgangspunktet er at tiltaket vert fullfinansiert av fylkeskommunen, Enova og etablerar/driftar.

Dersom me ynskjer tillegg / ordinære ladepunkt vil dette evt. verte kostnadar Modalen kommune må ta.

Digitalisering av egedomsarkivet på teknisk etat

Alle kommunane i Nordhordland digitalt ynskjer å delta i prosjektet. Alle dokument i dette arkivet vert sendt til eit firma som scanna dei til ein database som kommunen i ettertid kan slå opp i for å finna gamle dokument.

Budsjettert kostnad	2018	kr 100 000
Budsjettert kostnad	2019	kr 180 000

Ny bil til uteseksjonen

Varebil tilhøyrande teknisk etat er frå 2013, den har no gått 156 000 km noko som truleg vil bety høge reparasjonskostnader i tida som kjem. Det vert rådd til at kommunen kjøper ein bil med 2-3 seter. Dette vil i dei fleste tilfelle dekkje behovet.

Budsjettert kostnad	2018	kr 490 000.
---------------------	------	-------------

Ny internettkabel inn til kommunehuset

Budsjettert kostnad	2020	kr 150 000.
---------------------	------	-------------

Nytt ventilasjonsanlegg i bustad på Kleivane

Ventilasjonsanlegg i bustaden er defekt og difor ikkje i bruk. Det kan verta store konsekvensar ved å ikkje ventilera bustaden. Fukt og forureiningar vert ikkje ventilert bort, noko som kan føre til mugg og soppdanning. Kondensskade på bygning er ein annan konsekvens. Dette kan oppstå både inne i bustaden og i kanalnett med stillestående luft. Når dette oppstår inne i kanalnettet vil det ikkje verta oppdaga før kondensvatn kjem inn bustaden gjennom innertak eller via takventilar. I desse kanalane vil det og vera stor fare for sopp og mugg. Byggeigar er ansvarleg for at byggeforskrifta er ivaretatt. I 2016 vart det satt av ei løyving på kr 150 000. Tre av omsorgsbustadene på Mo blei oppgradert i 2016 med nytt ventilasjonsanlegg. I 2017 blei den siste av omsorgsbustaden på Mo oppgradert. Det gjenstår å få oppgradert ein bustad på Kleivane.

Budsjettert kostnad 2018 kr 150 000